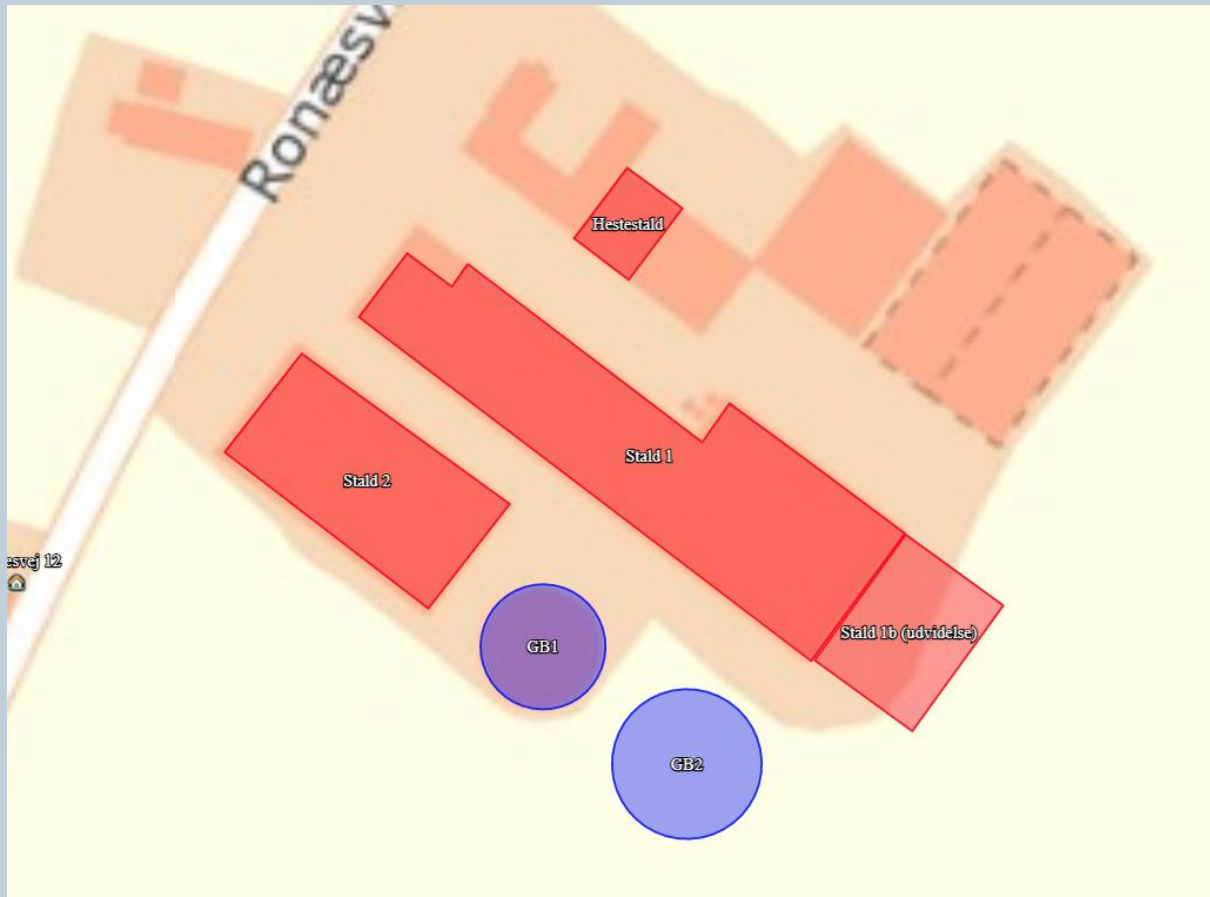

§ 16 a 1. tillæg til godkendelse efter husdyrbrugloven

Ronæsvej 21, 5960 Marstal

Afgjort den 3. august 2023

Svendborg
Kommune

Datablad

Ansøger og ejer	Bent Nissen Ronæsvej 21, 5930 Marstal Mobil: 2143 0932 E-mail: solgaarden@adslhome.dk
Husdyrbrugets adresse	Ronæsvej 21, 5930 Marstal
CVR-nummer	18406942
Ejer af ejendommen	Bent Nissen, Ronæsvej 21, 5960 Marstal
CHR-nummer	66665
Kommune	Ærø Kommune
Ejendomsnummer	4920001597
Matrikel-nr.	Matrikel: 2d - Gudsgave, Marstal
Virksomhedens art IT-skema	Malkekvæg + hestehold 239847
Virksomhedens type	Mælkeproduktion og hestehold med en ammoniakemission over 3500 kg NH ₃ -N pr. år.
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Miljø og Teknik Natur og Miljø Svendborgvej 135, 5762 V Skerninge Tlf. 6223 3444
Godkendt produktionsareal	3.091 m ²
Sags nr. hos Svendborg kommune	23/10401
Konsulent	Velas I/S Nikolaj Mazanti Aaslyng, Miljøkonsulent, nima@velas.dk Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Klima, Natur og Miljø Svendborgvej 135, 5762 Vester Skerninge

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Solgaarden v/ Bent Nissen
Ronæsvej 21,
5960 Marstal

Miljø og Teknik
Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 62 23 34 00

Svendborg Kommune meddeler hermed tillæg til godkendelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 a, stk. 4 i til husdyrbruget på Ronæsvej 21, 5960 Marstal.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse anden gang efter husdyrbrugloven fra 2017.

Svendborg Kommune meddeler tillæg til godkendelsen på baggrund af de indsendte oplysninger og de fastsatte vilkår, og det afgøres, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: 3. august 2023

Godkendt: Ida Marie Andersen
Agronom

Annonceret på Svendborg Kommunes hjemmeside den 3. august 2023. Klagefristen udløber den 31. august (4 uger efter annoncering af godkendelsen).

Søgsmålsfristen udløber den 3. februar 2024 (6 mdr. efter annoncering af tillæg til godkendelsen eller efter en klagenævnsafgørelse)

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

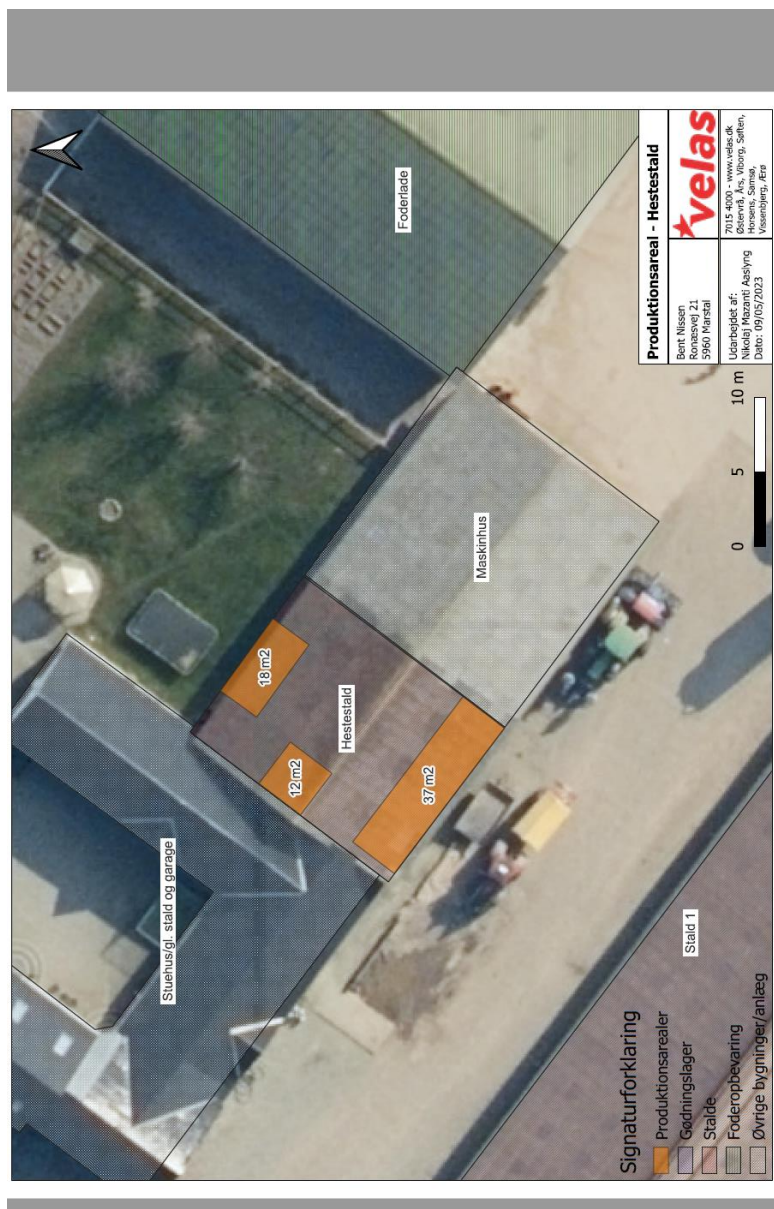
Resumé

Bent Nissen har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at opsætte 67 m² hestebokse i maskinhuset på husdyrbruget på Ronæsvej 21, 5960 Marstal.

Husdyrbruget er godkendt efter husdyrbrugloven §16 a stk.1 den 7. november 2022. Denne godkendelse med vilkår er fortsat gældende sammen med dette tillæg til godkendelsen.

Hesteboksene opsættes i det eksisterende maskinhus. Stalden er indrettet med støbt gulv hældning mod opkant og hvorfra eventuel vaskevand kan oppumpes.

Placeringen af de nye bygninger og anlæg kan ses på nedenstående kort:

Produktionen af husdyrgødning består af dybstrøelse og gylle. Dybstrøelsen opbevares i staldene, og i visse tilfælde i markstakke inden udbringning, mens gylle opbevares i ejendommens gyllebeholder og beholdere på andre ejendomme.

Ammoniakfordampningen i nudrift er 2.901 kg N/år. Den samlede godkendte ammoniakemission bliver 3874 kg N/år. Denne forskel skyldes, at flere af ændringer fra godkendelsen i 2022 ikke er udnyttet, selve hesteboksene bidrager med yderligere 56 kg N ha/år.

Husdyrbruglovens grænseværdier for påvirkning af natur er overholdt. Nærmeste naturområde er en § 3 beskyttet eng 141 m nord for husdyrbruget. Der er med udgangspunkt i bl.a. naturområdets tilstand og øvrig tilførsel af næringsstoffer vurderet, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af dette eller andre naturområder.

Husdyrbruglovens lugtkriterier overholdes i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Der sker ikke ændringer i støjbidraget med tilføjelse af hesteboksene og det er vurderet, at de fastsatte støjgrænser i godkendelsen fra november 2022, fortsat kan overholdes.

Antallet af transporter til og fra ejendommen øges fra 1.114 til 1.136 transporter pr. år. Størstedelen af transporterne afvikles i kortere perioder i forår og efterår. Det vurderes, at antallet af transporter ikke vil føre til væsentlige gener for naboerne.

Det er desuden vurderet, at husdyrbruget ikke giver anledning til øvrige gener fra eksempelvis støv, lys, skadedyr, affald mv.

Det vurderes, at den ansøgte ændring af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Datablad	2
Resumé	4
Indholdsfortegnelse	6
Indledning	8
Svendborg Kommunes afgørelse	8
<i>Lovgrundlag</i>	8
<i>Afgørelse med vilkår</i>	9
<i>Generelle forhold</i>	11
<i>Retsbeskyttelse</i>	11
<i>Klagevejledning</i>	11
<i>Søgsmål</i>	13
Miljøteknisk redegørelse	14
<i>Vurdering af ansøgers miljøansøgning</i>	14
<i>Vurdering af miljøkonsekvensrapport</i>	14
<i>Ejendomsforhold</i>	14
Ansøger og ejerforhold	14
Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.	14
Biaktiviteter.....	16
<i>Placering</i>	16
Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold	16
Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.	18
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	19
Produktionsareal.....	19
Drift af staldanlæg.....	21
Ventilation.....	21
Rengøring.....	21
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg</i>	22
Ammoniakdeposition til naturområder	22
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter).....	27
Lugt.....	29
Støj.....	32
Rystelser.....	33
Transport.....	33
Støv	34

Lys	34
Skadedyr	34
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	34
<i>Egenkontrol og Overvågning</i>	35
Energi- og Ressourceforbrug	35
Affald	36
Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).....	36
Forebyggelse af uheld	36
<i>Offentlig høring</i>	36
<i>Konklusion</i>	36
BILAG	38
Bilag 1. Miljøansøgning.	39
Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger	72
Bilag 3: Samlet liste over gældende vilkår for husdyrbruget	73

Indledning

Svendborg Kommune har via Velas I/S den 12. maj 2023 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Ronæsvej 21, 5960 Marstal. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningsystem og har skema nr. 239847. Der er søgt om at lovliggøre 67 m² hestebokse i maskinhuset sådan, at det samlede produktionsareal udgør 3.091 m².

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder², er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Ærø Kommune.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Der er tidligere meddelt følgende godkendelser efter husdyrbrugloven:

- §16a miljøgodkendelse den 7. november 2022
- §12 miljøgodkendelse den 2. juni 2011

Dette tillæg til godkendelse meddeles efter husdyrbrugloven og er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for tillæg til godkendelsen.

Anden del er Svendborg Kommunes vurdering, at den indsendte miljøansøgning. Denne Vurdering danner grundlag for de opstillede vilkår i tillæg til godkendelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøtekniske rapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven³ med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse⁴, husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Godkendelsen meddeles efter husdyrbruglovens §16a stk. 4. Behandlingen af ansøgningen er omfattet af offentlighedsproceduren i husdyrbruglovens §56. Idet ændringen ikke i sig selv overstiger størrelsesgrænserne i §16 a stk. 1 i husdyrbrugloven. Naboerne har været orienteret om ansøgningen i perioden 18. juli – 1. august 2023 af 33 parter i sagen (naboer og tilstødende matrikler). Der er ikke indkommet høringsvar.

² Lov om forpligtende kommunale samarbejder, jf. LBK nr. 446 af 8. april 2022.

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

⁴ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 443 af 26. april 2023 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁵ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed husdyrbruget på Ronæsvej 21, 5960 Marstal, matrikelnummer 2b Gudsgave, i henhold til § 16 a, stk. 4 i husdyrbrugloven.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget, pt. Bent Nissen, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med dette tillæg til godkendelse.

Det afgøres samtidig, at tillæg til godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet. Det afgøres også at vilkår nummer 4 i miljøgodkendelsen meddelt 7. november bortfalder.

Tillægget til godkendelsen omfatter ændringer, som er udført på husdyrbruget ved tillægget, og det bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor tillægget til godkendelsen er meddelt.

Hvis tillægget til godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af tillægget til godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tillæg til godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøansøgning og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets byggeri

1. Der må indrettes hestebokse i maskinhallen placeret som vist på bilag 2 svarende til 67 m² produktionsareal

Produktionsstørrelse og staldindretning

2. Der må etableres et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 3.091 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1.	Flexgruppe: Alle kvæg	2.516	44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		452	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
	Flexgruppe: Alle kvæg		1.184	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		112	Dybstrøelse
2	Flexgruppe: Alle kvæg	1.179	108	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		412	Sengestald med fast gulv
1b	Flexgruppe: Alle kvæg	668	668	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
Hestestald	Heste, får og Geder	67	67	Dybstrøelse
TOTAL		4.430	3.091	

3. Der skal ved nedvaskning af hesteboksene være en vogn med pumpe til rådighed til at opsuge eventuelt overløb fra boksene

Generelle forhold

Tillægget til miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændringer, der kan medføre en forøget forurening eller andre virkninger på miljøet før Svendborg Kommune har meddelt godkendelse hertil. Det vil blandt andet omhandle ændring eller udvidelse af produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, dyreholdets sammensætning, plansiloanlæg, faste pladser med afløb til brug for kalvehytter, fortanke og opsamlingsbeholdere til ensilagevand eller forhold omkring støj, transport m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 a, efter reglerne i husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos kommunen.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i dette tillæg til godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af tillægget til godkendelsen

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for dette tillæg til godkendelse. Påklages tillægget til godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen på følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Du kan finde tillægget til godkendelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk, og klagefristen er dermed 31. august 2023 (4 uger efter godkendelsen er annonceret).

Hvis afgørelsen påklages, vil Svendborg Kommune senest tre uger efter klagefristens udløb videregende klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vores bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Følgende er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- Bent Nissen, Ronæsvej 21, 5960 Marstal

Naboer indenfor lugtkonsekvenszone på 387 m og tilstødende matrikler.

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Greenpeace, info.dk@greenpeace.org

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til ansøgers konsulent Nikolaj Mazanti Aaslyng fra Velas, Ærø Kommune. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (aeroe@dof.dk), er ligeledes blevet informeret.

Søgsmål

Ønskes tillægget til godkendelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 3. februar 2024 (6 måneder efter tillæg til godkendelsen er meddelt).

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 239847) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af de omkringboende og de nærmeste naturområder. Endvidere er der redegjort for, hvordan husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vurdering af ansøgers miljøansøgning

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgers miljøansøgning, samt det indsendte skema i husdyrgodkendelse.dk, og vurderer, at oplysningskravet, der er beskrevet i kapitel 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er opfyldt.

Miljøansøgningen er vedlagt som bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i ansøgers beskrivelser af det ansøgte, samt beregningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i forhold til de vurderinger og konklusioner, der er gennemført i de efterfølgende afsnit.

Vurdering af miljøkonsekvensrapport

Der er ikke krav om at ansøgninger efter §16a stk. 4 skal omfatte en miljøkonsekvensrapport medmindre ændringen i sig selv overstiger størrelsesgrænserne i §16 a stk. 2. Der er tale om en forøgelse af ammoniakemissionen på 56 kg i forhold til den godkendte produktion, hvorfor ansøgningen ikke er omfattet af krav om en miljøkonsekvensrapport.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Tillæg til godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Ronæsvej 21, 5960 Marstal. Ansøger og ejer pt. er Bent Nissen, Ronæsvej 21, 5960 Marstal.

Ejer er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Det fremgår af Geomatikstyrelsens registreringer, at ansøger ejer en række andre ejendomme, og at der er husdyrproduktion på ejendommen Færgegårdsvej 9A, 5960 Marstal og at der er husdyranlæg på ejendommen Kallehave 1, 5970 Ærøskøbing, dyreholdet her er dog jf. CHR registeret afviklet i 2015. Ansøger bekræfter dette. Ejer oplyser, at der ikke er tale om teknisk-, forurenings- eller driftsmæssig samdrift mellem ejendommene Ronæsvej 21 og Færgegårdsvej 9A og i forbindelse med §16a afgørelsen meddelt i 2022 vurderede Svendborg Kommune, at der ikke var tale om samdrift. Svendborg Kommune vurderer, at der skal foretages en fornyet vurdering af denne samdrift, da Miljø- og Fødevarerklagenævnet med afgørelse i sag 20/11190 ændrer praksis og åbner op for, at der kan være tale om samdrift ved anvendelse af fælles anlæg på ejendomme ejet af samme ejer. Svendborg Kommune vil herunder gennemgå de tre kriterier:

Driftsmæssigt forbundet:

Det er Svendborg kommunes vurdering, at der er en driftsmæssig sammenhæng mellem de to ejendomme, idet ungdyr flyttes fra Ronæsvej 21 til Færggårdsvej 9A og retur til Ronæsvej, når de kælver.

Teknisk forbundet:

Færggårdsvej 9A har sin egen gyllebeholder og øvrige faciliteter er ensilage, maskiner, diesel olieholdige produkter mv. forefindes på Ronæsvej 21. Det betyder, at forholdene ikke betinger, at Færggårdsvej 9A skal drives sammen med Ronæsvej 21. Svendborg Kommune, vurderer at der ikke er tale om, at de to anlæg er teknisk forbundet.

Forureningsmæssigt forbundet:

De to ejendomme ligger med en indbyrdes afstand på 2,27 km, mens lugtkonsekvenszonen for Ronæsvej 21 er 387m. Gældende retsgrundlag for Færggårdsvej 9A er en §10 tilladelse fra september 2011, hvor det fremgår at lugtkonsekvensradius er 155 m. Svendborg kommune vurderer derfor, at de samme naboer ikke er påvirket af lugtgener fra de to husdyrbrug.

Der er endvidere ikke sammenfald mellem naturområder i kategori 1, 2 og 3 og §3, som påvirkes af ammoniak fra de to husdyrbrug. Svendborg kommune vurderer på denne baggrund, at ejendommene ikke er forureningsmæssigt forbundne.

Konklusion

Alle tre kriterier er ikke opfyldt og der er dermed ikke tale om samdrift.

Vurdering af sammatrikulering

I følge husdyrbruglovens § 3 stk. 1 skal husdyranlæg på samme ejendom godkendes samlet.

I følge Geodatastyrelsens matrikelregister består ejendommen Ronæsvej 21, 5960 Marstal af 16 matrikler. Det ansøgte husdyranlæg ligger på hovedmatriklen 2d Gudsgave, i forbindelse med tilsyn er der observeret et læskur på matrikel 1d, som anvendes til ejendommens heste. Ansøger oplyser, at der er tale om et flytbart læskur, som vil blive flyttet jf.

husdyrgødningsbekendtgørelsens regler, hvorfor det ikke skal godkendes i husdyrbrugloven og ikke skal betragtes som produktionsareal.

I forbindelse med behandling af denne sag er kommunen blevet opmærksom på, at der på matrikel 43I Gudsgave er registreret en stald og en gyllebeholder (Midtvej 8A, 5960 Marstal). Gyllebeholderen indgår i kapacitetsberegningerne, mens stalden oprindeligt ikke har været en del af ansøgningen. Ansøger oplyser, at han ikke har dyr i stalden og ikke har planer om at sætte dyr i stalden. Stalden er nu angivet i ansøgningen, som ikke anvendt i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift.

Der ligger ikke stalde, gødningsopbevaringsanlæg eller andre driftsbygninger til brug for husdyrhold på de øvrige matrikler.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at alle ejendommens staldanlæg er opgivet i ansøgningen.

Biaktiviteter

I tillægget godkendes kun ændringer fra afgørelsen efter § 16a truffet 7. november 2022. I denne afgørelse blev det vurderet, at der ikke var biaktiviteter på ejendommen. Ansøger har oplyst, at den ansøgte ændring er lovliggørelse af hestebokse i maskinhal. Svendborg Kommune vurderer derfor fortsat, at der ikke er andre aktiviteter på husdyrbruget, der er omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Placering

Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 2 km vest for Marstal på det sydøstlige Ærø.

Placeringen af husdyranlæggets eksisterende bygninger og placering af hestebokse fremgår af nedenstående kort og af bilag 2:

De efterfølgende vurderinger af placering og miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i det beskrevne anlæg. Der er på baggrund af disse vurderinger ikke fundet anledning til at ændre på placering og udformning af det nye byggeri, og der stilles derfor følgende vilkår:

Fastsættelse af vilkår:

- Der må indrettes hestebokse i maskinhallen placeret som vist på bilag 2 svarende til 67 m²

Afstandskrav

Dette afsnit vurderer anlæggets placering i forhold til afstandskrav i §§ 6-8 i husdyrbrugloven.

Der er søgt om at udvide produktionsarealet til et hestehold i den eksisterende maskinhal. Ammoniak samt lugtemissionen fra anlægget stiger med henholdsvis 56 kg N og 462 OU/s, og afstandskravene skal derfor vurderes på ny. Udgangspunktet for vurderingen af afstandskravene er placeringen af hesteboksene.

§6

Etablering, udvidelse og ændringer af husdyranlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening er ikke tilladt indenfor 50 m fra nedenstående boliger og områder. Placering, afstand og krav fremgår af det efterfølgende oversigtskort og tabel:

Område	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 m	Ca. 1400 m (byzone Marstal by)
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	Ca. 1100 m (lokalplan 124-1 for Græsvænge lokalplanlagt til boligformål og offentlige rekreative formål)
Nabobeboelse	50 m	134 m (Ronæsvej 12)

Svendborg Kommune vurderer, at de valgte udpegninger og afstande er korrekte, og at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6.

§7

Ifølge husdyrbruglovens §7 må der ikke etableres, udvides eller ændres husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg inden for 10 m fra ammoniakfølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 10 m fra det ansøgte anlæg.

§8

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening skal overholde en række afstandskrav til f.eks.

vandindvindingsanlæg, dræn mv. Afstandskravene og afstanden til de konkrete anlæg/områder fremgår af den efterfølgende tabel.

Anlægstype	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri/anlæg med forøget forurening
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	> 1100 m (boring 178.193)
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 m	1,3 km (boring 178.74)
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	178 m
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 m	58 m
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m
6) Beboelse samme ejendom	15 m	19 m
7) Naboskel	30 m	>30 m

Svendborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 8. Nærmeste skel er 20 m, men da den modstående matrikel tilhører samme ejendom, er der ikke tale om et naboskel.

Dræn

Ifølge husdyrbrugloven må der ikke være permeable rør/dræn indenfor 15 meter af projektet. Ifølge ansøgers oplysninger omkring drænføring, er der ikke dræn indenfor 15 m af de planlagte nye bygninger. Der er ikke fremsendt yderligere oplysninger herom.

Svendborg Kommune har ikke – ud over ansøgers oplysninger - konkret viden om placering af dræn i området, hvor projektet gennemføres. Ejer af husdyrbruget er til hver en tid forpligtet til at sikre, at afstandskravet til dræn overholdes i forhold til etableringer, udvidelser eller ændringer, hvor forureningen øges. Hvorfor der ikke stilles vilkår til dette.

Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold

Der er tale om at opsætte hestebokse i en eksisterende maskinhal og der opføres derfor ikke nye bygninger på ejendommen. Beskyttelseslinjer gældende ved opførelse af nyt byggeri og er derfor ikke relevante i denne sag.

Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at bevare landskabet, kultur- og bymiljøer, værdifulde bebyggelser og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes oftest som en del af de landskabelige værdier.

Hesteboksene opsættes i eksisterende maskinhal og der opføres ikke nyt byggeri. Landskabelige forhold er derfor ikke vurderet nærmere, idet Svendborg Kommune i lighed med ansøger vurderer, at den ansøgte ændring ikke påvirke bymiljøer, værdifulde bygninger, de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt geologiske værdier væsentligt og der stilles ikke vilkår til dette

Husdyrbrugets anlæg

Produktionsareal

De eksisterende og de nye staldbygninger jf. ansøgningsmaterialet i bilag 1 indrettes til produktion af dyr i Flex-gruppe "alle kvæg" og "heste, får og geder" og på følgende måde:

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1.	Flexgruppe: Alle kvæg	2.516	44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		452	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
	Flexgruppe: Alle kvæg		1.184	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		112	Dybstrøelse
2	Flexgruppe: Alle kvæg	1.179	108	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		412	Sengestald med fast gulv
1b	Flexgruppe: Alle kvæg	668	668	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
Hestestald	Heste, får og Geder	67	67	Dybstrøelse
TOTAL		4.430	3.091	

I ansøgers miljøansøgning fremgår placeringen af produktionsarealet i de enkelte staldafsnit.

Svendborg Kommune vurderer, at det oplyste produktionsareal i det eksisterende staldanlæg, er i overensstemmelse med Svendborg Kommunes oplysninger fra det tidligere godkendte staldanlæg, oplysninger fra BBR, samt de faktiske forhold på bedriften, som det er konstateret på tilsyn.

Med tillægget tilføjes 67 m² produktionsareal i maskinhuset. Bygningen har støbt gulv med en hældning mod den centrale del af bygningen, hvor der er en opkant. Ansøger har oplyst, at i tilfælde af overløb fra båsene i forbindelse med nedvaskning, har han en vogn med pumpe til rådighed, som han kan anvende til at pumpe eventuelt overløb op. Svendborg kommune vurderer, at dette kan sidestilles med at etablere en pumpesump. Der stilles vilkår om tilstedeværelse af en pumpe med vogn ved nedvaskning.

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader etablering og indretning af det ansøgte husdyrbrug. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ændringer af størrelse, indretning, dyretype, dyreart ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der må etableres et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 3.091m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:*

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1.	Flexgruppe: Alle kvæg	2.516	44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		452	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
	Flexgruppe: Alle kvæg		1.184	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		112	Dybstrøelse
2	Flexgruppe: Alle kvæg	1.179	108	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		412	Sengestald med fast gulv
1b	Flexgruppe: Alle kvæg	668	668	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
Hestestald	Heste, får og Geder	67	67	Dybstrøelse
TOTAL		4.430	3.091	

- Der skal ved nedvaskning af hesteboksene være en vogn med pumpe til rådighed til at opsuge eventuelt overløb fra boksene

Svendborg Kommune vurderer, at vilkåret om produktionsarealet og staldindretning erstatter vilkår nr. 4 fastsat i §16 a godkendelsen meddelt til husdyrbruget den 7. november 2022, og der træffes derfor afgørelse om, at vilkår 4 bortfalder. Se en samlet liste over alle de gældende vilkår for husdyrbruget i bilag 3.

Drift af staldanlæg

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission, der er større end 750 kg N/ha/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Med udgangspunkt i den ansøgte husdyrproduktion herunder anvendt produktionsareal samt gødningsopbevaringsanlæg beregnes - i det digitale ansøgningssystem - husdyrbrugets faktiske ammoniakemission, og et tilhørende krav til BAT. Beregningen af BAT-kravet inddrager en proportionalitetsvurdering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning mv.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget:

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3377	496	3874
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3377	496	3874
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det tilhørende krav til BAT er i ansøgningssystemet beregnet til 3874 kg N/år.

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT.

Ansøger har, i miljøansøgningen beskrevet, at ammoniakemissionen overholdes uden brug af ammoniakreducerende teknologi.

Svendborg kommune vurderer, at ejendommen lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT, uden brug af ammoniakreducerende virkemidler. Det anvendte staldsystem bidrager til, at BAT-kravet overholdes, og der stilles derfor vilkår til det anvendte staldsystem – vilkåret er fastsat i afsnittet om produktionsareal.

Ventilation

Staldanlægget er åbent og dermed indrettet med naturlig ventilation, som sikrer et stort luftskifte. Da der kun er naturlig ventilation i de enkelte staldafsnit og der ikke sker ændring i ventilationsforholdene med det ansøgte, stilles der ikke vilkår til dette.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning

begrænses og der opnås en god staldhygiejne, og der stilles vilkår herom. Dette vil bl.a. indebære, at stalde og fodringsanlæg holdes rene og at sengebåse, og dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Ansøger har redegjort for at for at det ikke er normal praksis at nedvaske hesteboksene. Der er dog redegjort for dette og stillet vilkår i afsnittet om produktionsareal.

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg vurderes i forhold til den faktiske emission fra produktionsarealet. Hvor det er relevant eller, hvor loven fastlægger det i en metode, vurderes merpåvirkningen i forhold til henholdsvis nudrift og 8 års drift.

Svendborg Kommune vurderer, at oplysningerne for nudriften og 8 års driften, der er opgivet i den digitale ansøgning, er korrekte, og at disse kan danne grundlag for de efterfølgende vurderinger.

Ammoniakdeposition til naturområder

Det fremgår af ansøgningen, at ammoniakemissionen er 2901 kg N/år i 8-årsdrift og 2901 i nudrift. Emissionen fra det ansøgte anlæg er 3874 kg N/år. Denne stigning skyldes, at udvidelser godkendt i november 2022 ikke er udnyttet. Hesteboksene bidrager med en stigning på 56 kg N i forhold til den ansøgte drift godkendt i november 2022.. Grundet stigning i ammoniakdeposition vurderer Svendborg Kommune, at der skal foretages en ny vurdering af påvirkningen af natur.

Ansøger har udpeget en række naturområder, og husdyrbrugets ammoniakdeposition er beregnet hertil. De valgte naturområder fremgår af miljøansøgningen i bilag 1, og af kort under de enkelte beskrivelser af natur-kategorierne. Naturområderne er de samme, som blev udpeget i forbindelse med godkendelsen som blev afgjort den 7. november 2022, og Svendborg kommune vurderer, at disse udpegninger er korrekte.

Med udgangspunkt i ansøgers oplysninger gennemført en beregning af ammoniakdepositionen til disse naturområder.

I forhold til de gennemførte beregninger af ammoniakdepositionerne, vurderer Svendborg Kommune, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation, er korrekte. I forhold til afgørelsen meddelt i november 2022 er ruheden for oplandet til Eng nord og Overdrev syd ændret til ringe vegetation. Da denne vurderes at være mere korrekt.

Resultatet af de gennemførte beregninger fremgår af den efterfølgende tabel.

Øversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
overdrev syd - ruhed ringe bevoksning	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,1	0,1	0,3	▼
eng nord ruhed - ringe bevoksning	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,4	0,4	2,4	▼
Strandeng - nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,3	1,5	▼
Eng - nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,4	2,3	▼
Eng - øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,5	1,7	▼
Overdrev >2,5 ha (2,5 km V)	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Rigkær med kumulation	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,1	0,1	0,2	▼
Overdrev S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,3	▼
Rigkær	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2	▼

Resultatet opnås med udgangspunkt i, at der er indregnet en ammoniak-reducerende effekt for så vidt angår:

- Anvendt staldsystem

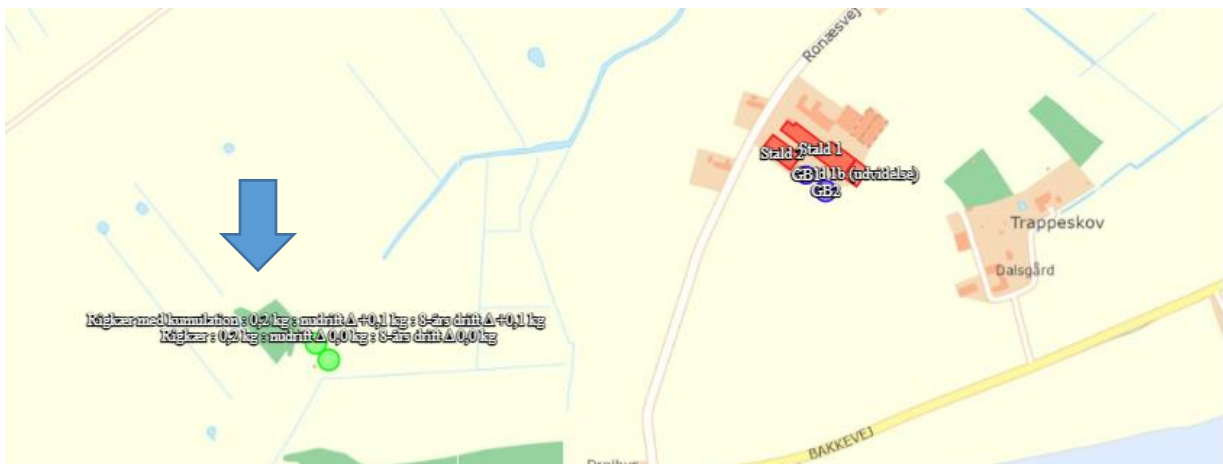
Der er i afsnittet om *Produktionsareal og Drift af anlæg* fastsat vilkår herom.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de Natura 2000-naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Det er de ammoniakfølsomme naturområder, der er udpegningsgrundlag for det internationale naturområde, og som Naturstyrelsen har kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ifølge husdyrbrugloven må den totale kvælstofdeposition maksimalt må udgøre 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes 1, eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden.

Ansøger har udpeget følgende kategori 1 naturpunkter:

Der er regnet med kumulativ effekt fra et andet husdyrbrug beliggende Norvejen 2, 5960 Marstal.

Kategori 1 naturområdet rigkær er beskrevet i miljøansøgningen. Totaldepositionen til naturområdet er 0,2 kg/ha/år. Dermed overholdes husdyrbruglovens grænseværdi på 0,4 kg N/ha/år i husdyrbrugloven.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsom natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor Natura 2000-områder f.eks. højmoser og lobeliesøer, § 3-beskyttede heder større end 10 ha, og § 3- beskyttede overdrev større end 2,5 ha. Husdyrbrugloven krav til kategori 2 natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende kategori 2 naturpunkter:

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev der ligger cirka 2,5 km vest for staldanlægget.

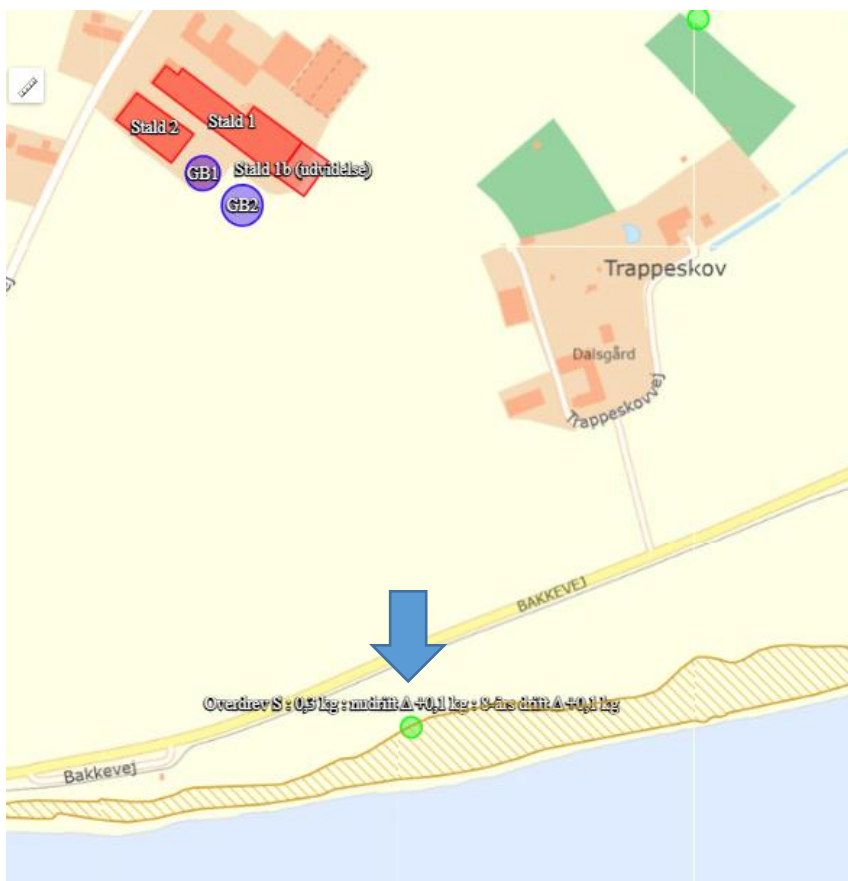
Naturområde kategori 2 overdrev er beskrevet i miljøansøgningen. Totaldepositionen og merdeposition til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder, som ikke allerede er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede heder, moser og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Enge og strandenge regnes ikke for ammoniakfølsom natur, og er derfor ikke omfattet af Kategori 3.

I henhold til husdyrbrugloven kan kommunen stille krav om maksimal merdeposition til denne type af naturområder, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget følgende Kategori 3 naturpunkter:

Nærmeste kategori 3 område er et overdrev 360 m syd for husdyrbruget

Der er beregnet en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år (0,3 kg N/ha/år) til det pågældende kategori 3 overdrevsområde, og kommunen kan derfor ikke stille vilkår om yderligere reduktion af depositionen.

Svendborg Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at beregne ammoniakdepositionen fra husdyrbruget til flere kategori 3 naturområder, da de alle ligger i afstande over 2,3 km fra driftsbygningerne.

Øvrig natur - §3-beskyttede naturområder

Der er flere naturområder der er omfattet af den registrering af §3 natur j. naturbeskyttelsesloven. Ansøger har ikke beregnet ammoniakdeposition til disse naturområder. Svendborg Kommune har derfor beregnet ammoniakdeposition til de nærmeste af de omkringliggende §3-beskyttede områder. De er tale om 3 naturområder - to enge mod henholdsvis nord og øst og én strandeng mod nordvest- der ligger indenfor 300m fra husdyrbruget på Ronæsvej 21.

Ansøger har udpeget følgende §3- beskyttede naturpunkter, som Svendborg Kommune er enig i:

Nærmeste § 3 beskyttede naturområder fra husdyrbruget

Ansøgningssystemets beregninger viser, at husdyrbruget påfører disse naturområder en maksimal merdeposition på mellem 0,3 og 0,5 kg N/ha/år set i forhold til både 8-års drift og nudrift.

Da merbelastningen er mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er risiko for, at det ansøgte projekt vil ændre tilstanden af de omkringliggende naturområder, og der stilles derfor ikke vilkår om særlige foranstaltninger, der kan reducere ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

Øvrig natur - udpegningsgrundlag for NATURA 2000-område

Nærmeste naturområder indenfor NATURA-2000 området "Det Sydfynske Øhav", som ikke er omfattet af husdyrbruglovens natur-kategorier er to ud af de tre naturområder, der er beskrevet i forrige afsnit om §3-beskyttet natur. Det drejer sig om strandengsområdet og engområdet, der er placeret hhv. 250 meter nordvest og 150 meter nord for driftsbygningerne. I det efterfølgende uddybes vurderingen af disse to naturområder.

Med udgangspunkt i de beskrevne naturområder konkluderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke NATURA 2000 området.

Eng

Husdyrbruget påvirker dette naturområde med en merbelastning på 0,4 kg N/ha/år og en totaldeposition på 2,4 kg N/ha/år.

Engen ligger indenfor Natura 2000-området "Sydfynske Øhav", men er ikke en del af udpegningsgrundlaget. Der gælder derfor ikke særlige beskyttelsesregler for dette engareal udover de almindelige regler for beskyttet natur.

Engen blev besigtiget i 2015, hvor det blev vurderet, at der var tale om en natureng med dårlig naturtilstand. Engens tålegrænse vurderes derfor at være i den høje ende, af det generelle tålegrænseinterval dvs. 20-25 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen for området er 9,62 kg N/ha/år⁶ og sammenlagt med totaldepositionen påføres naturområdet er total ammoniakbelastning på 12,02 kg N/ha/år. Det vil sige, at det fastsatte tålegrænseinterval for engen overholdes med en forholdsvis stor margin. Desuden er

⁶ Ifølge Miljøportalens data N-deposition for perioden 2019-2021, DCE Aarhus Universitet

merdepositionen mindre end 1 kg N/ha/år, og som beskrevet i forrige afsnit er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for, at husdyrbruget vil medføre, at engens tilstand ændres.

Strandeng

Husdyrbruget påvirker dette naturområde med en merbelastning på 0,3 kg N/ha/år og en totaldeposition på 1,5 kg N/ha/år

Strandengen ligger indenfor Natura 2000-området "Sydfynske Øhav", men er ikke en del af udpegningsgrundlaget. Der gælder derfor ikke særlige beskyttelsesregler for dette strandengsareal udover de almindelige regler for beskyttet natur.

Den generelle tålegrænse for strandeng er (30-40 kg N/ha/år) og området er derfor ikke ammoniakfølsomt.

Baggrundsbelastningen sammenlagt med totaldeposition er 11,12 kg N/ha/år og er dermed under det generelle tålegrænseniveau. Desuden er merdepositionen under 1 kg N/ha/år. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en tilstandsændring af den beskyttede strandeng.

Samlet vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at

- kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.
- Ingen kategori 3 eller §3-beskyttede naturområder påvirkes med en merbelastning, der er større end 1 kg N/ha/år, og husdyrbruget vil dermed ikke medføre en tilstandsændring af omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og § 3 natur.
- der ikke er nogen påvirkning af internationale naturområder.

Der stilles derfor ikke yderligere vilkår med henblik på at begrænse ammoniak-emissionen fra driften af husdyrbruget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets Bilag IV⁷. Disse Bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Beskyttelsen skal sikre, at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse⁸.

Svendborg Kommune har kendskab til at følgende bilag IV-arter kan forekomme i lokalområdet:

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635⁹ naturligt udbredelsesområde på den sydlige del af Ærø: stor vandsalamander, spidssnudet frø og springfrø. Svendborg Kommune har dog ikke kendskab til konkrete fund i området omkring Ronæsvej 21.

Stor vandsalamander, springfrø og spidssnudet frø yngler i vandhuller af forskellig størrelse. De skal helst være solbeskinnede, med rent vand og uden fisk. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog være sommerlevested, selv om de ikke egner sig som ynglested. Spidssnudet frø yngler også ved bredden af store søer og i overskyggede ellesumpe.

Den nærmest beliggende sø i området findes ca. 320 meter nordvest for det ansøgte projekt. Søen modtager en merdeposition på under 1 kg N/ha/år. Det vurderes derfor, at tilstanden af søen og andre søer i området ikke vil ændre sig, som følge af det ansøgte projekt. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge bilag IV-padders yngle- eller rasteområder.

Krybdyr

Jævnfør håndbog om bilag IV arter har markfirben også udbredelsesområde på den sydlige del af Ærø. Miljøstyrelsen har fundet markfirben ca. 400 m syd for Ronæsvej 21.

Markfirbenet yngler på menneskeskabte levesteder som vejskråninger, jernbaneskråninger og råstofgrave (typisk grusgrave), til mere naturlige levesteder som overdrev, heder, højmoser, strandenge, klitter og kystskrænter. Yngleområderne skal indeholde solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Disse solvendte skrånninger er altafgørende for markfirbenet. Derudover benytter markfirben linjeformede terrænelementer såsom vejrabatter, skovbryn, jernbanetraceer, levende hegn, stengærder o. lign. som spredningskorridorer.

Da det ansøgte projekt ikke indeholder ændringer af de ovennævnte elementer, vurderes det, at yngle- eller rasteområder for markfirben ikke kan blive beskadiget eller ødelagt af det ansøgte projekt.

Plantearter

Svendborg Kommune har ikke kendskab til fund af plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b, i nærheden af det ansøgte projekt. Mygblomst er fundet på Ærø i 1964 og i den vestlige ende af Ærø. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke kan påvirke denne planteart.

Konklusion

Samlet vurderes det, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er

⁸ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁹ Nr. 635: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV

Søgaard, B. & Asferg, T., 2007. Faglig rapport fra DMU nr. 635, 232 s.

optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a eller ødelægge de plantearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og stk. 210.

Lugt

I forhold til godkendelse meddelt den 7. november 2022 er der på husdyrbruget en mindre stigning i lugtpåvirkningen 462 ou/s, idet der tilføjes mere produktionsareal. Svendborg Kommune vurderer, at der skal foretages en ny vurdering af lugtpåvirkningen.

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og udbringning primært reguleres ved generelle regler om overdækning af gyllebeholdere og oplag af fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, samt om tidspunkter, arealer og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen¹⁰.

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes. Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til enkeltboliger, samlet bebyggelse¹¹ og lokalplanlagt boligområde m.v.¹² i landzone og byzone/sommerhusområde.

Ifølge husdyrbrugloven reduceres de modelberegne geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger. Der er vurderet på kumulation med Trousløkke 2, som ligger inden for 300 m samme byzone, men denne ejendoms ammoniakemission er kun 653 kg N/år, hvorfor den ikke skal indgå. Der er ligeledes vurderet på kumulation i forhold til Norvejen 2, som har en ammoniakemission på 1603 kg N/år. Her er Norvejen 1 tilføjet som enkelt bolig med kumulation, da boligen ligger inden for 100 m af Norvejen 2.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model¹³ og FMK-modellen¹⁴. Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Ansøger har beskrevet og vurderet hvor nærmeste enkeltliggende boliger, samlede bebyggelse/lokalplanlagte område samt fremtidig byzone er beliggende. Det efterfølgende oversigtskort viser placeringen af de udpegede boliger og områder.

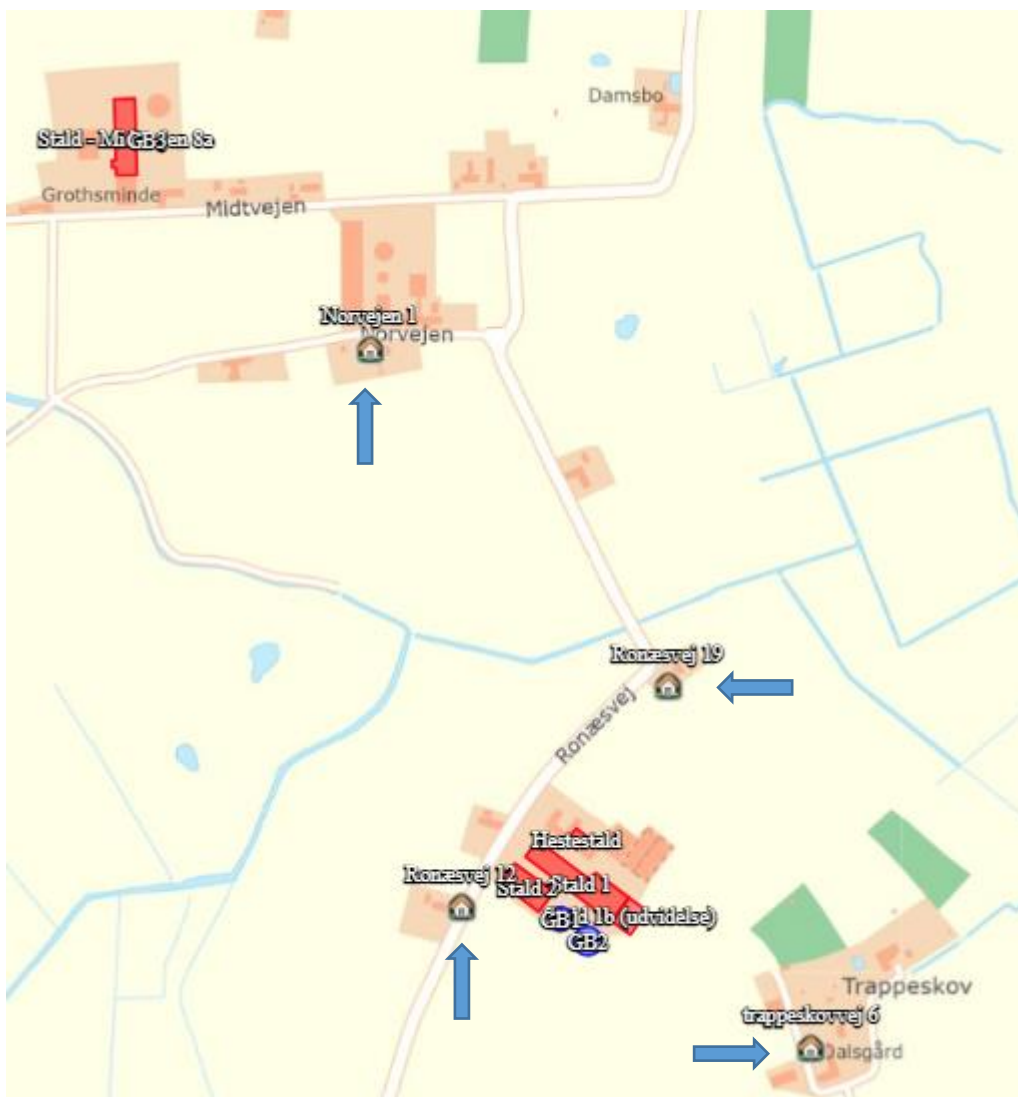
¹⁰ Bekendtgørelse om anvendelse af gødning, BEK nr. 1142 af 10. juli 2022

¹¹ Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

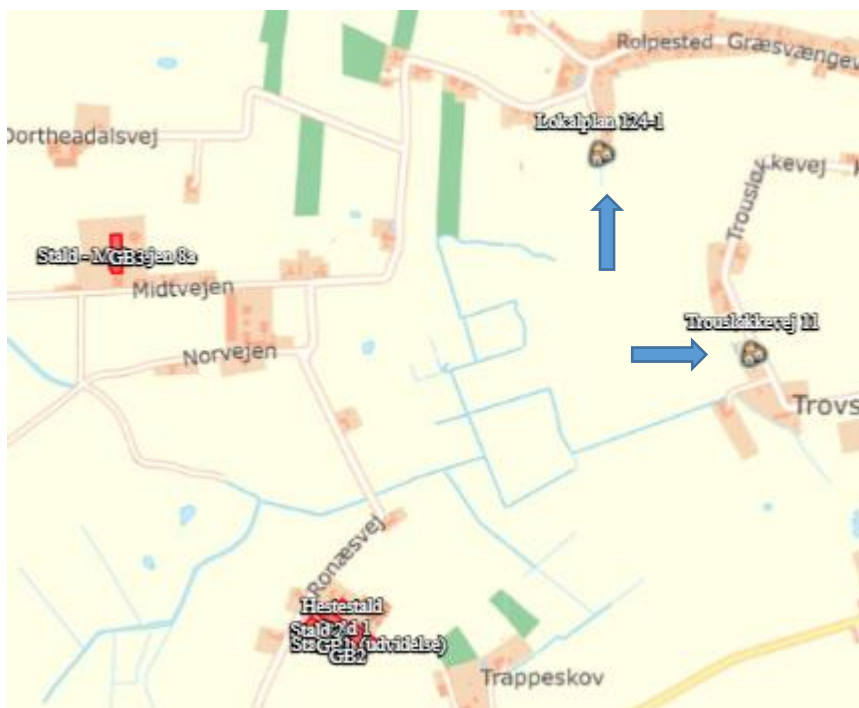
¹² Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

¹³ Tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML-Operationelle Multi Luftforureningsmodel

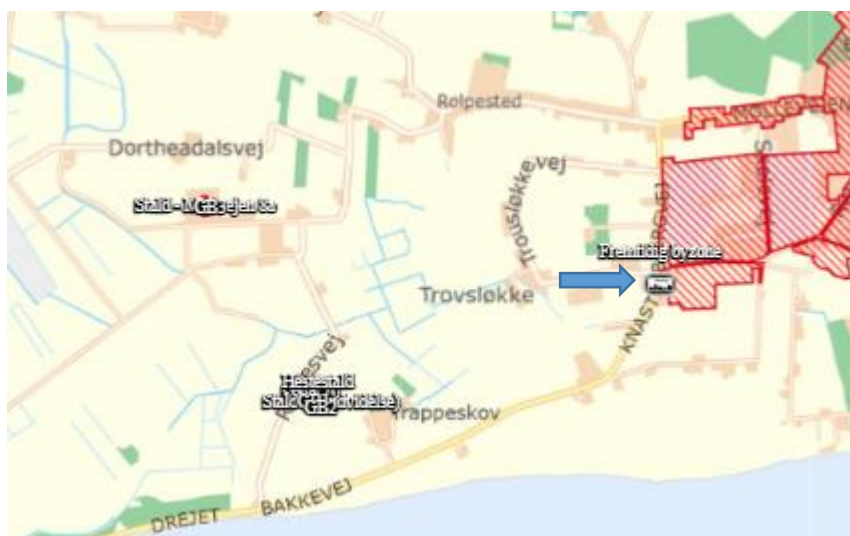
¹⁴ Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nærmeste enkeltboliger markeret med blå pile.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nærmeste samlede bebyggelse og lokalplanlagte område i landzone til boligformål markeret med blå pile.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nærmeste byzone/fremtidig byzone markeret med blå pil

Svendborg Kommune har tilføjet Norvejen 1, som nabobeboelse med kumulation fra Norvejen 2 og har tilføjet Trousløkke 11, som udgangspunkt for samlet bebyggelse og vurderer at de valgte udpegninger er korrekte med disse tilføjelser.

Ansøger har i ansøgningssystemet gennemført en beregning af lugtbelastningen ved ovenstående beregningspunkter, og resultatet fremgår af den efterfølgende tabel:

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Norvejen 1	1	FMK	96,8	96,8	582,7	Ja	▼
 Ronæsvej 12	0	FMK	96,8	96,8	123,2	Ja	▼
 Ronæsvej 19	0	FMK	96,8	96,8	224,4	Ja	▼
 trappeskovvej 6	0	FMK	96,8	96,8	277	Ja	▼
 Lokalplan 124-1	0	NY	231,6	231,6	1079,3	Ja	▼
 Trousløkkevej 11	0	NY	231,6	231,6	983,4	Ja	▼
 Fremtidig byzone	1	NY	349,3	384,3	1431,8	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 387 m

Svendborg Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet i forhold til lugt er overholdt. Der stilles derfor ikke vilkår til begrænsning af lugt fra husdyrbruget.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bla., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om *støjemissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkluder og fra den interne transport på ejendommen.

Stationære støjkluder

Ansøger har oplyst, at der ikke kommer flere stationære støjkluder og supplerende, at der heller ikke sker ændringer i driften på de eksisterende stationære støjkluder.

I afgørelsen fra november 2022 vurderede Svendborg kommune, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdage vil være uden betydning for det samlede støjbidrag.

Interne transporter

Med ændringen på husdyrbruget stiger antallet af transporter med dybstrøelse med 20 delvist som følge af hesteholdet og delvist som følge af ændrede normtal for husdyrgødning.

De tilføjede kørsler vil være sæsonbetingede og naboerne vil være skærmet af husdyrbruget driftsbygninger i forbindelse med håndtering af dybstrøelsen. Uden for spidsbelastningsperioderne med hjemkørsel af halm, ensilage og korn samt udkørsel af gylle og dybstrøelse vil antallet af transporter være ca. 1 daglig transport.

Der er derfor fortsat Svendborg kommune vurdering, at de interne transporter på husdyrbruget ikke vil bidrage væsentligt til støjbidraget på husdyrbruget.

Støj fra dyrehold

Klagenævnet¹⁵ har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke vil være støjbidrag fra hestene.

Samlet set er det Svendborg kommune vurdering, at der ikke skal stilles nye vilkår til støj på husdyrbruget, og at støjpåvirkningen er fra husdyrbruget er håndteret med de støjvilkår, der er fastsat i godkendelsen fra november 2022.

Rystelser

Ansøger har redegjort for at der ikke hverken før eller efter ændringen er aktiviteter på husdyrbruget, som giver anledning til rystelser.

Svendborg Kommune er enig i ansøgers vurdering, og at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af rystelser og der stilles ikke vilkår til dette.

Transport

Ansøger oplyser, at der ikke sker væsentlige ændringer i antallet af transporter med det ansøgte i forhold til det, der blev godkendt den 7. november 2022 og har angivet, at der vil være en stigning på 20 kørsler med dybstrøelse fra hesteboksene.

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode (ca.)	
	Nudrift	Ansøgt	Tidspunkt på døgn	Hypighed/periode
Traktor				
Hjembringelse af ensilage og korn (20 t/vogn)	386	386	Dagtimerne	I sæson omkring efterår
Udbringning af gylle, 25 t/læs	343	343	Dagtimerne	Februar-maj og august-september
Udbringning af dybstrøelse, 10 t/læs	20	40	Dagtimerne	Februar-maj og august-september
Flyt af dyr	6	6	Dagtimerne	Hver anden måned
Halm	72	72	Dagtimerne	I sæson omkring sommer/efterår
Lastbil/bil				
Levering af foder	36	36	Dagtimerne	Ca. hver anden uge
Diverse, døde dyr, råvarer, sække løsvare mv, affald	52	52	Dagtimerne	ugentligt
Afhentning af levende dyr	17	17	Dagtimerne	Ca. en gang i måneden
Mælkeafhentning	182	182	01-24	Hele året
Salg af føl	0	2	Dagtimer	2 gange om året
I alt	Ca. 1.114	Ca. 1.136		

I afgørelsen om godkendelse meddelt 7. november 2022 blev det vurderet, at transporter ikke ville give anledning til væsentlige gener for omboende af følgende årsager:

- Et begrænset antal årlige transporter.

¹⁵ Sag 19/05023 af 25. januar 2021, [Afgørelse \(naevneneshus.dk\)](https://naevneneshus.dk)

- Antallet af transporter er uændret i hverdagene.
- Stigningen i antallet af transporter er begrænset til korte perioder i forår og efterår.
- Få boliger ved transportvejen tæt på husdyrbruget
- Ansøger ejer selv bolig, der ligger direkte ud til ind- og udkørselsvej til husdyrbruget

Svendborg Kommune vurderer at dette fortsat er gældende, idet der er tale om en meget begrænset stigning i antallet af transporter, som foregår over en meget begrænset periode

Støv

Ansøger har redegjort for, at der ikke med hesteboksene vil komme yderligere støvgener og der stilles ikke nye vilkår til dette.

Lys

Ansøger har redegjort for, at der ikke sker ændringer i ejendommens lysforhold med det ansøgte i forhold til det, der blev godkendt i 7. november 2022. Svendborg Kommune vurderer, at der derfor ikke skal stilles yderligere vilkår til lysforholdene.

Skadedyr

Skadedyr, der kan forekomme i tilknytning til husdyrbrug, vil oftest være flue, rotter og mus.

Ansøger har i miljøansøgningen beskrevet, at skadedyr forebygges og bekæmpes på følgende måde:

- Ved observation af rotter anmeldes ved brug af kommunal ordning
- Flueæg bekæmpes ved vanding i kanten af dybstrøelsesarealer

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en god gødningshåndtering, og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er tidligere fastsat vilkår om rengøring, der skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Forebyggelse af rotter og mus sker bla. ved at sikre, at der hvor foder håndteres og opbevares skal der renholdes og vedligeholdes, og der stilles vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrlaboratorium, og der er i afgørelsen af 7. november 2022 stillet vilkår herom.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Ved godkendelse af en husdyrproduktion, skal det sikres, at produktionen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af bla. jord, grundvand og overfladevand.

I den sammenhæng er det Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I forbindelse med denne godkendelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler kan overholdes for så vidt, angår opbevaringskapacitet i gyllebeholder og møddingsplads, idet manglende opbevaringskapacitet kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand mv.

Desuden foretages der en vurdering af risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af gylle.

Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

I forhold den godkendte gødningsproduktion i godkendelsen 7. november 2022 er den eneste ændring i gødningsproduktionen, at der produceres 31 tons dybstrøelse fra hesteboksene. Ansøger har oplyst, at dybstrøelsen spredes direkte på markerne eller lægges i markstak. I forbindelse med afgørelsen fra november blev det vurderet, der var tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget. Dette er fortsat Svendborg kommunes vurdering.

Olie og olieholdige produkter og Kemikalier

Ansøger har redegjort for opbevaringsforholdene på husdyrbruget for olieholdige produkter og at der ikke kommer mere af dette som følge af ændringen på husdyrbruget og supplerende, at opbevaringsforholdene ikke ændrer sig. Svendborg kommune vurderer derfor, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til.

Spildevand

Ansøger har redegjort for produktionen, mængden samt bortledning af spildevand. Der sker ikke ændringer i mængden af spildevand med det ansøgte. Ansøger har redegjort for at i tilfælde af overløb fra boksene i forbindelse med nedvaskning vil overløb blive suget op med beholder og vogn. Der er stillet vilkår til dette i afsnittet om produktionsarealer. Ansøger har redegjort for, at denne praksis er et hypotetisk tilfælde, men at nedvaskning af boksene ikke er normal praksis.

Det vurderes derfor, at der ikke skal fastsættes yderligere vilkår om håndtering af spildevand.

Egenkontrol og Overvågning

Ansøger har redegjort for egenkontrol i den miljøansøgning/miljøansøgning. Svendborg kommune vurderer, at det er beskrevet fyldestgørende. I dette tillæg er der ikke stillet vilkår, der er omfattet af krav om egenkontrol.

Energi- og Ressourceforbrug

Det skal ved godkendelse af husdyrbrug, der omfattes af krav om en miljøansøgning, sikres af de væsentligste karakteristika for husdyrbrugets driftsfase beskrives. Dette omfatter blandt andet energibehov og -forbrug samt anvendte materialer og naturressourcer f.eks. vandforbrug.

Ansøger oplyser, at det forventede vandforbrug er 10.044 m³ og det forventede elforbrug er 200.000 kWh, hvilket er det samme i nudrift og ansøgt drift. Ansøger har redegjort for, at der ikke forventes et øget vandforbrug som følge af tilføjelse af hesteboksene. idet der er tale om det faktiske vandforbrug og en lovliggørelse af hesteboksene er vandforbruget fra hestene allerede indregnet i dette forbrug. Der er i godkendelsen fra november 2022 stillet vilkår til registrering af forbruget af vand og energi.

Affald

Ansøger har redegjort for husdyrbrugets producerede mængde af affald og håndteringen af dette. Ansøger oplyser endvidere, at der ikke forventes, at der vil blive produceret mere affald på husdyrbruget, som følge af hesteholdet. Svendborg Kommune vurderer derfor ikke, at der skal stilles yderligere vilkår til husdyrbrugets affaldshåndtering.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Svendborg Kommune skal sikre, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Ansøger har i miljøansøgningen henvist til EU's BREF-dokument fra juli 2003.

Svendborg Kommune kan konstatere, at der i 2017 er offentliggjort en BAT-konklusion for intensivt opdræt af fjerkræ og svin. Der foreligger ikke BAT-konklusioner for kvægbrug.

Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at ansøger opfylder husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af BAT herunder henvises der til, at husdyrbruget opfylder det beregnede BAT-krav for ammoniakemission fra staldanlægget.

Forebyggelse af uheld

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget skal indrettes og drives sådan, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne. Ansøger har redegjort for, hvordan dette håndteres i den daglige drift. Svendborg kommune vurderer, at hesteholdet ikke i sig selv vil give anledning øget risiko for uheld, og der stilles ikke yderligere vilkår til dette.

Offentlig høring

Det ansøgte projekt godkendes efter husdyrbruglovens §16a stk.4 og er omfattet af offentlighedsproceduren i §56 jf. husdyrbrugloven idet ændringen ikke i sig selv overstiger en ammoniakemission på 3500 kg N ha/år

Ejere og lejere af boliger der ligger indenfor 387 m er derfor orienteret om ændringen 14 dage forud for afgørelsen samt Ærø Kommune, som er myndighed for byggeri.

Høringen er gennemført i perioden fra 18. juli til den 1. august 2023. Der er ikke indkommet høringssvar.

Et udkast til afgørelse har været forelagt ansøger og dennes konsulent. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Svendborg Kommune har derfor ikke fundet anledning til at ændre afgørelsen.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af landskabelige værdier, natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, jord, grundvand og overfladevand, og lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ansøger har redegjort for, at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og

udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel miljøpåvirkning.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at det miljøgodkendte husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

BILAG

- Bilag 1. Miljøansøgning
- Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger
- Bilag 3. Samlet liste over vilkår

Miljøkonsekvensrapport

Ronæsvej 21, 5960 Marstal
Ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse efter §16a, stk. 4 i Husdyrbrugloven

Version 2
Indsendt til Ærø Kommune
Den 22. maj 2023

Datablad

Ansøger og ejer	Bent Nissen Ronæsvej 21, 5930 Marstal Mobil: 2143 0932 E-mail: solgaarden@adslhome.dk
Husdyrbrugets adresse	Ronæsvej 21, 5930 Marstal
CVR-nummer	18406942
CHR-nummer	66665
Kommune	Ærø Kommune
Ejendomsnummer	4920001597
Matrikel-nr.	Matrikel: 2d - Gudsgave, Marstal
Produktionsmæssig sammenhæng	Ingen produktionsmæssigt sammenhæng med øvrige husdyrbrug
IT-skema	239 847
Konsulent	Velas I/S Nikolaj Mazanti Aaslyng, Miljøkonsulent, nima@velas.dk Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
Ansøgning indsendt	12. maj 2023

Forord

Denne rapport beskriver de miljømæssige forhold ved den ansøgte udvidelse af produktion på Ronæsvej 21, 5960 Marstal. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stalde og godkendelse af de eksisterende produktionsarealer, samt lovliggørelse af en hestestald.

Materialet danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen. Ansøgningen skal behandles jf. § 16a, stk. 4 i lovebekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) og bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Indholdsfortegnelse

Datablad	1
Forord	2
Ikke-teknisk resumé	5
1 Baggrundoplysninger	7
1.1 Erhvervsmæssig nødvendighed	7
2 Husdyrbruget og det ansøgte	8
2.1 Indretning og drift af anlægget	8
2.2 Stalde og produktioner	9
2.3 Husdyrgødning	9
2.4 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	10
2.5 Væsentlige miljøpåvirkning i anlægsfasen	11
2.6 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	11
2.7 Beliggenhed, generelle afstandskrav og landskabelige hensyn	11
3 Ammoniak	13
3.1 Ammoniakemission og påvirkning af naturområder	13
3.2 Fredede og direktivbeskyttede arter	14
4 Lugtemission	16
5 Øvrige emissioner og gener	17
5.1 Støj	17
5.2 Lys	18
5.3 Støv	19
5.4 Rystelser	19
5.5 Skadedyr	19
5.6 Transporter	19
6 Reststoffer, affald og naturressourcer	21
6.1 Affald	21
6.2 Døde dyr	21
6.3 Spildevand og regnvand	21
6.4 Olie- og kemikalier	22
6.5 Energiforbrug	22
6.5.1 Energibesparende foranstaltninger	22
6.6 Vandforbrug	23
6.6.1 Vandbesparende foranstaltninger	23
7 Bedste tilgængelige teknik (BAT)	23
7.1 Ammoniakemission	23
7.2 Management og egenkontrol	24
8 Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø og natur	25

8.1	Begrænsning af ammoniakemission	25
8.2	Befolkningen eller menneskers sundhed.....	25
8.3	Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	25
8.4	Afsætning af ammoniak til nærliggende natur	26
8.5	Lugtgener for omboende.....	27
8.6	Støjgener	27
8.7	Påvirkning af jordarealer og jordbund	27
8.8	Påvirkning af klima og sårbarhed overfor klimæændringer	28
9	Alternative løsninger	28
10	Mangler og usikkerhed.....	28
11	Grænseoverskridende virkninger.....	28
12	Oplysninger om konsulenten	28
Bilag 1: Oversigtskort.....		29
Bilag 2: Produktionsarealer		30
	Bilag 2a: Kostalde	30
	Bilag 2b: Hestestald	31

Ikke-teknisk resumé

Der søges tillæg til miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 4 til at udvide ejendommens produktionsareal med 67 m² så der samlet er et produktionsareal på 3.091 m². De 67 m² er til flexgruppen "Heste, Får og Geder; Dybstrøelse".

Med det ansøgte ønskes at få lovliggjort de eksisterende hestebokse og at få dem med i miljøgodkendelsen.

Ansøgt drift, nudrift og 8-årsdrift

Ejendommens nuværende godkendelse er en § 16a godkendelse med et samlet produktionsareal på 3.024 m² til en produktion af malkekvæg med tilhørende opdræt.

Med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen ønskes der godkendelse til 67 m² produktionsareal til flexgruppen "Heste, Får, Geder; Dybstrøelse", så husdyrbrugets 6 hestebokse kan blive lovliggjort og indgå som et produktionsareal. På husdyrbruget er der derudover et flytbart læskur placeret på marken. Da læskuret flyttes rundt jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, indgår læskuret ikke som et produktionsareal.

Der sker ikke øvrige ændringer i forbindelse med dette tillæg end lovliggørelse af hesteboksene. Produktionsarealerne er angivet i tabel 1, som ses på miljøkonsekvensrapportens s. 9.

Bygningsmæssige ændringer

I forbindelse med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen opføres der ikke nogen nye bygninger, da hesteboksene er etableret i en eksisterende bygning.

Lugtemission

Der er foretaget lugtberegninger i forhold til nærmeste enkelbolig, lokalplanlagte område, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone eller sommerhusområde.

Den ansøgte produktion overholder lugtgenekriterierne til alle områder.

Ammoniakemission

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission er beregnet til 3.873,6 kg NH₃-N/år, hvilket svarer til en meremission på 972,4 kg NH₃-N/år i forhold til 8 års-drift og 972,4 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift.

Ammoniakpåvirkningen fra det ansøgte til nærmeste kategori 1-3 natur overholder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterier for påvirkning med ammoniak.

Inden for en radius af 1 km er der ikke fundet 4 arter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV, men man er ikke bekendt med at de skulle være i nærheden af staldanlægget og de er alle registreret i de omkringliggende § 3 områder. De 4 arter der er fundet er stor vandsalamander, springfrø, markfirben og skovfirben.

BAT

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission udgør 3.874 kg NH₃-N/år, mens BAT kravet er 3.874 kg NH₃-N/år. Husdyrbruget overholder BAT-kravet med 0 kg NH₃-N/år.

Alternative løsninger

Nul-alternativet til denne ansøgning er 4 af hesteboksene fjernes og dermed og at nogen af hestene skal sælges, og de resterende 2 hestebokse vil så blive anmeldt til Ærø Kommune via anmeldteordningen til hobbydyrehold.

Da hesteboksene er opført i en eksisterende bygning, er der ikke vurderet på alternative placeringer, da det ville medføre at der skulle opføres en helt ny bygning på ejendommen.

Væsentlige direkte og indirekte virkninger

- 1) Efter ansøgers kendskab vil en husdyrproduktion med den nuværende beliggenhed ikke have en væsentlig direkte eller indirekte virkning på befolkningen og menneskers sundhed.
- 2) Da krav til natur er overholdt er der ingen væsentlig direkte eller indirekte indvirkning på den biologiske mangfoldighed.
- 3) Da gyllekanaler, gyllerør og gyllebeholdere er udført af stabile og tætte materialer vurderes der ikke af være væsentlig direkte eller indirekte indvirkning på jordarealer, jordbund eller vand. Luft og klima er ikke påvirket, idet BAT – N er overholdt.
- 4) Da nyt byggeri udføres i tilknytning til eksisterende byggeri er der ingen væsentlig direkte eller indirekte indvirkning på kulturarv eller landskab.
- 5) Der vurderes ikke at være samspil mellem faktorer i pkt 1-4, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte virkninger.
- 6) Med de nævnte forhold omkring risiko og håndtering heraf vurderes det, at dette ikke udgør en væsentlig direkte eller indirekte virkning på miljøet

Ophør

Ved eventuelt ophør af produktionen vil ansøger tømme gyllebeholdere og rengøre staldene.

1 Baggrundsoplysninger

Ejendommens nuværende godkendelse er en § 16a godkendelse med et samlet produktionsareal på 3.024 m² til en produktion af malkekvæg med tilhørende opdræt.

Med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen ønskes der godkendelse til 67 m² produktionsareal til flexgruppen "Heste, Får, Geder; Dybstrøelse", så husdyrbrugets 6 hestebokse kan blive lovliggjort og indgå som et produktionsareal. På husdyrbruget er der derudover et flytbart læskur placeret på marken. Da læskuret flyttes rundt jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, indgår læskuret ikke som et produktionsareal.

Der sker ikke øvrige ændringer i forbindelse med dette tillæg end lovliggørelse af hesteboksene.

1.1 Erhvervsmæssig nødvendighed

Lovliggørelse af hesteboksene er erhvervsmæssig nødvendig, da man udover malkekvæg også har nogle heste som også skal opstilles. Hesteboksene er placeret i en eksisterende bygning, hvor halvdelen af bygningen er maskinhus og den resterende del hestestald.

2 Husdyrbruget og det ansøgte

2.1 Indretning og drift af anlægget

Husdyrbruget anvendes i dag til malkekvæg, kvier og kalve. Der er to stalde, hvoraf den største er kostalden, hvor i der er en sengestald med spaltegulv, en sengestald med drænet gulv og nogle mindre dybstrøelsesarealer. Da sengestaldsarealer på nordsiden af foderbordet har køerne adgang til fire malkerobotter.

I stald to står der småkalve og ungdyr. Der er produktionsarealer i ca. halvdelen af stalden, hvoraf den østlige del er lager.

I hestestalden er der i alt 6 hestebokse, fordelt med 4 bokse a 3,5 x 3,5 m og 2 bokse a 3,0 x 3,0 m.

Figur 1. Ansøgte stalde, gødningsopbevaringsanlæg og foderopbevaringsanlæg på Ronæsvej 21.

Ansøger ejer også Midtvejen 8a, 5960 Marstal, som er beliggende på samme ejendomsnummer som Ronæsvej 21. På Midtvejen 8a, er der en gyllebeholder (GB3), og et staldanlæg. Da de 2 ejendomme er beliggende på samme ejendomsnummer, skal de 2 ejendomme godkendes som en samlet ejendom. Gyllebeholderen på Midtvejen 8a er indtegnet i ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk som eksisterende gyllebeholder, da den også fremgik af miljøgodkendelsen fra den 7. november 2022. På Midtvejen 8a, er der ifølge BBR registreret en staldbygning. Jf. Bent har der ikke

været dyr på ejendommen i 20 år og det er heller ikke planen at der skal være dyr på ejendommen fremover.

2.2 Stalde og produktioner

Produktionsarealet i 8-års drift, nudrift og ansøgt drift er som angivet i tabel 1. 8-årsdrift er baseret på en § 12 godkendelse fra 2011.

Stalden på Midtvejen 8a, er indtastet i husdyrgodkendelse.dk, dog er det angivet at stalden ikke er i brug i hverken 8-årsdrift, nudrift eller ansøgt drift.

Tabel 1. Produktionsarealer.

Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
		Ansøgt drift	Nudrift	8-års drift
Stald 1	Malkekøer, kvier og stude. sengestald med spalter (ringkanal)	0	0	1.184
	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast drænet gulv	0	0	452
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	0	112
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	0	44
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	0	44
	Alle kvæg; Sengestald med spalter (ringkanal)	1.184	1.184	0
	Alle kvæg; Sengestald med fast drænet gulv	452	452	0
	Alle kvæg; Dybstrøelse	112	112	0
	Alle kvæg; Dybstrøelse	44	44	0
	Alle kvæg; Dybstrøelse	44	44	0
Stald 2	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	0	412
	Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	412	412	0
	Kalve, (under 6. mdr.). Dybstrøelse	0	0	108
	Alle kvæg; Dybstrøelse	108	108	0
Stald 1b	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	668	0	0
Hestestald	Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	67	0	0
Stald – Midtvejen 8a		0	0	0
I alt		3.091	2.356	2.356

Se vedlagte bilag for anlægsoversigt.

2.3 Husdyrgødning

På Ronæsvej 21 produceres der dybstrøelse og gylle. Husdyrbruget gyllebeholdere fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Opbevaringslagre til husdyrgødning på ejendommen.

Gyllebeholder	Kapacitet	Overfladeareal m ²	NH ₃ -effekt
Gyllebeholder Ronæsvej 21	1.780 m ³	436 m ²	flydelag
Gyllekanaler	450 m ³	-	flydelag
Gyllebeholder på Færgesgårdsvej 4	2.450 m ³	-	-
Midtvejen 8	750 m ³	177 m ²	-

Gyllebeholder	Kapacitet	Overfladeareal m ²	NH ₃ -effekt
Ny gyllebeholder Ronæsvej 21	2.500 m ³	627 m ²	-
I alt	7.930 m³	1.240 m²	

Krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet opfyldes gennem opbevaringsmuligheder på andre ejendomme.

Jf. miljøstyrelsens vejledninger er opgørelsen over opbevaringskapacitet ikke længere en pligtig information ifm. miljøgodkendelser. Opgørelsen foretages fremover på tilsyn, idet dyrehold og gødningsproduktion kan variere fra år til år.

Med et forventet fremtidigt dyrehold på ca. 700 årskøer med opdræt og ca. 6 heste, er der en gødningsproduktion og opbevaringskapacitet som angivet i figur 2. Til beregning af opbevaringskapaciteten er der benyttet de gældende normtal fra 2022.

Ved beregningen af husdyrgødningsproduktionen for malkekøerne og årsopdrættet er der samme gødningsproduktion (normtal) uanset om der er tale om fast drænet gulv med skraber og ajlefløb eller sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), men da begge gulvtyper findes på husdyrbruget, er begge gulvtyper taget med i beregningen, dog kan fordelingen af dyrene være anderledes end angivet.

Opræpe	Staldsystem	Areal	Tons råmateriale			Vejgtal			Gylle	Cyber	
			Gylle/år	Cyber/år	Udseere	Standard	Ind	Ud			Faktor
Kvæg, tung, rocc	Køle, under 6 mdr., Dybstrøelse	182		1,89		9,6	0	0	1,0000	-	244
Kvæg, Jersey	Køle, under 6 mdr., Dybstrøelse	35		1,68		9,6	0	0	0,8142	-	17
Kvæg, tung, rocc	Årsmælker, til sprækøer (over 6 mdr.), Dybstrøelse	1		18,30		+600			1,0000	-	30
Kvæg, Jersey	Årsmælker, til sprækøer (over 6 mdr.), Dybstrøelse	2		1,70		400-600			1,0000	-	4
Kvæg, tung, rocc	Årsopdræt, sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	135	6,44			0-27	6	27	1,0000	889	-
Kvæg, Jersey	Årsopdræt, sengestald med søstregulv (konol), bagkyl eller ringkanal	52	4,64			1	6	25	1,0000	241	-
Kvæg, tung, rocc	Malkøer, sengestald med spalter (kanal, bagskyl) eller ringkanal	182	33,20			1			1,0000	6.942	-
Kvæg, Jersey	Malkøer, fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	84	26,70			1			1,0000	1.709	-
Hæste	Heste, Dybstrøelse	6		5,13					1,0000	-	31
Produceret gylle og dybstrøelse									8.881	406	
Afstrøet løsnede til biogas anlæg eller andre lagre											
Overfladevand og ekstravand, jf. kapacitetsberegning / % ekstravand udvaskning og nedslåning									980		
Produceret husdyrgødning og overfladevand der skal opbevares									9.861	406	
Gennemsnitlig produktion pr. måned									832	34	
Samlet opbevaringskapacitet til husdyrgødning og ekstravand jf. beregning									7.930	-	
Samlet opbevaringskapacitet i måneder									9,6	-	

LNER				Gylle	Dyber
Gylle/år	m ³	Dybstrøelse	Tons	m ³	Tons
Ronæsvej 21	1.780			1.780	
Gyllekanaler	400			400	
Paringskøer 4	2.450			2.450	
Malkøer 8	750			750	
Ny beboelse, Ronæsvej 21	2.800			2.800	
				7.830	

Figur 2. Produceret husdyrgødning, jf. normtal 2022.

Som det ses af ovenstående figur, er der en samlet produktion af gylle på ca. 8.881 m³ og ca. 406 tons dybstrøelse. Derudover skal der også opbevares ca. 980 m³ pladsvand, så der skal samlet opbevares ca. 9.861 m³ gylle. Med en samlet opbevaringskapacitet på 7.930 m³ er der en opbevaringskapacitet svarende til 9,6 måneder på husdyrbruget.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er derfor overholdt.

2.4 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

I forbindelse med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen opføres der ikke nogen nye bygninger, da hesteboksene er etableret i en eksisterende bygning.

2.5 Væsentlige miljøpåvirkning i anlægsfasen

Da der ikke opføres nye bygninger og da der er tale om lovliggørelse af hesteboksene er der ikke nogen anlægsfaser. Dette tillæg til miljøgodkendelsen vil derfor ikke medføre en evt. miljøpåvirkning i anlægsfasen.

2.6 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Der står kvier på anden ejendom, men disse kan i princippet stå på en hvilken som helst anden kvægbrugsejendom og betragtes derfor ikke som direkte miljømæssigt sammenhængende med dette husdyrbrug, i dette henseende.

2.7 Beliggenhed, generelle afstandskrav og landskabelige hensyn

En oversigt over ejendommen fremgår af figur 1 på s. 8.

Husdyrbruget på Ronæsvej 21, er beliggende i landzonen ca. 1,4 km vest for Marstal.

Generelle afstandskrav

Afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6 og 8 skal vurderes i forhold til nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Udvidelser eller ændring af anlæg, der medfører forøget forurening, skal også vurderes i forhold til afstandskravene.

Det ansøgte overholder alle afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6 og 8. Afstande er angivet i nedenstående tabel.

Område	Afstandskrav	Afstand
Nabobeboelse	50 m	Ca. 64 m fra "Hestestald"
Eksisterende eller ifølge Kommuneplanens ramme-del fremtidigt byzone- eller sommerhusområder	50 m	Ca. 1,4 km fra "Hestestald"
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Ca. 1 km fra "Hestestald"
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (markvanding, drikkevandsboringer for < 9 brugere, private boringer)	25 m	Ca. 1,1 km fra "Hestestald" til boring nr. 178.193
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 1,5 km fra "Hestestald" til boring nr. 178.191
Vandløb	15 m	Ca. 173 m fra "Hestestald"
Dræn	15 m	> 15 m
Søer	15 m	Ca. 372 m fra "Hestestald"
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 49 m fra "Hestestald"
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Der er ikke nogen levnedsmiddelvirksomheder inden for 25 fra husdyrbruget)
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 20 m fra "Hestestald"

Område	Afstandskrav	Afstand
Afstandskravet gælder ikke ensilageopbevaringsanlæg		
Naboskel	30m	Ca. 156 m fra "Hestestald"

Landskabelige hensyn

I forbindelse med denne ansøgning opføres der ikke nogen nye bygninger og der ændres derfor ikke på hvordan den samlede bygningsmasse fremstår i landskabet.

Ronæsvej 21 er kun beliggende inden for kommuneudpegningen til "Kystnærhedszoner", og ikke inden for andre kommuneplanområder, hvor der er fokus på natur og miljøbeskyttelse.

3 Ammoniak

I dette beskrives husdyrbrugets samlede ammoniakemission og ammoniakdeposition til nærliggende natur.

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission er beregnet til 3.873,6 kg NH₃-N/år, hvilket svarer til en meremission på 972,4 kg NH₃-N/år i forhold til 8 års-drift og 972,4 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift.

3.1 Ammoniakemission og påvirkning af naturområder

Nærmeste natur:

Figur 3. Oversigt over de nærmeste naturpunkter til Ronæsvej 21.

Kategori 1-natur:

Nærmeste kategori 1-natur er et Rigkær. Det ligger ca. 688 m sydvest for husdyrbruget i Natura 2000 området sydfynske øhav. Totaldeposition fra produktionen på naturområdet er 0,2 kg N/ha. Der medregnes kumulation fra ét andet husdyrbrug, og det lovmæssige krav på maksimal 0,4 kg N pr. ha pr. år er overholdt.

Den ansøgte produktion vurderes ikke at påvirke naturområdet væsentligt.

Kategori 2-natur:

Nærmeste kat. 2 natur er to overdrev, der ligger ca. 2,5 km mod vest. Afstanden betyder, at der afsættes 0,0 kg ammoniak-N/ha/år, hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

På grund af den lave totaldeposition til områdene vurderes den ansøgte produktion ikke at medføre nogen væsentlig negativ påvirkning på naturområdet.

Kategori 3-natur:

Der er regnet til det nærmeste kategori 3-naturtype, bestående af et overdrev. Overdrevet påvirkes med en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år, hvilket vurderes ikke at kunne påvirke områdene væsentligt jf. miljøstyrelsens retningslinjer.

Samlet vurderes det ikke at den ansøgte produktion medfører, øget væsentlig påvirkning på naturområderne, der kan forringe tilstanden af naturen.

I nedenstående tabel, ses merdepositionen i forhold til både nudrift og 8-årsdrift, samt totaldepositionen ved de nærmeste naturområder.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Rahed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Strandeng - nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,3	1,5
Eng - nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,4	2,3
Eng - øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,5	1,7
Overdrev >2,5 ha (2,5 km V)	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Rigkær med kumulation	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,1	0,1	0,2
Overdrev S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,3
Rigkær	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2

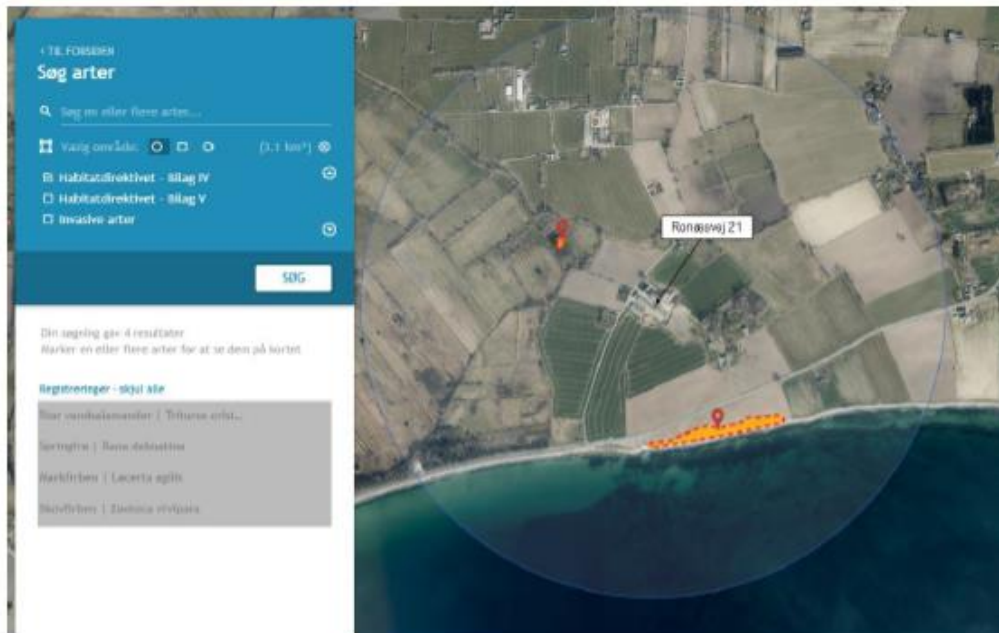
Figur 4. Oversigt over nærmeste kategori 1-3 natur, samt deres merdeposition og totaldeposition.

Samlet vurderes det ikke at den ansøgte produktion medfører, øget væsentlig påvirkning på naturområderne, der kan forringe tilstanden af kategori 1-3 natur.

3.2 Fredede og direktivbeskyttede arter

Tilstedeværelsen af eventuelle frede og direktivbeskyttede arter, herunder bilag IV-arter, er undersøgt via Danmarks Miljøportal, <http://naturdata.miljoportal.dk/>.

Inden for en radius af ca. 1 km fra ejendommen er der observeret stor vandsalamander, springfrø, markfirben og skovfirben som alle er optaget på habitatdirektivets bilag IV, jf. figur 5. Der er ikke kendskab til at bilag IV-arterne er i nærheden af staldene. De er blevet registreret i de omkringliggende §3-beskyttede naturtyper.

Figur 5. Registrering af habitatdirektivets bilag IV-arter.

En række af flagermusarterne er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Der er ikke kendskab til deres tilstedeværelse, eller andre forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning.

Skulle der leve arter i nærområdet, er udvidelsens placering på intensivt dyrket mark typisk ikke levesteder for bl.a. padde og markfirben.

Samlet vurderes det ansøgte husdyranlæg ikke at have negativ indflydelse på de nævnte arter.

4 Lugtemission

Lugtemissionen fra husdyrbruget på Ronæsvej 21 er beregnet i Miljøstyrelsens it-ansøgnings system, husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 239 847.

Ronæsvej 10 er købt af ansøger og indgår derfor ikke i lugtberegningen.

De nærmeste naboer uden landbrugspligt er Ronæsvej 12 og 19 og Trappeskovvej 6. Nærmeste samlet bebyggelse eller nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, som er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende er lokalplan 124-1. Nærmeste byzone eller sommerhusområde er byzonen ved Marstal.

I figur 6, ses det at geneafstanden til de forskellige områder, samt at lugtgenekriteriet for de enkelte områder er overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Ronæsvej 12 🏠	0	FMK	96,8	96,8	123,2	Ja
Ronæsvej 19 🏠	0	FMK	96,8	96,8	224,4	Ja
trappeskovvej 6 🏠	0	FMK	96,8	96,8	277	Ja
Lokalplan 124-1 🏠	0	NY	231,6	231,6	1079,3	Ja
Fremtidig byzone 🏠	1	NY	349,3	384,3	1431,8	Ja

Figur 6. Lugtberegning fra husdyrgodkendelse.dk.

5 Øvrige emissioner og gener

5.1 Støj

De væsentlige støjkloder fra husdyrbruget vil være maskinstøj i forbindelse med foderblanding, fodring, malkning til- og frakørsler og udmugning.

Husdyrbrugets støjende aktiviteter tilrettelægges så vidt muligt påfører færrest gener til omboende, da det samtidigt er den mest effektive afvikling af arbejdet. Foderblanding sker på pladsen omkring ensilageanlægget. Udmugning af dybstrøelse er tilrettelagt, så arbejdet afvikles så effektivt og hurtigt som muligt.

Fodervalsen er placeret i kostalden.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansoget	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Malkning og køling	Kontinuerligt med robotter		Kontinuerligt med robotter	
Afhentning af mælk	20 minutter. Hver 2. dag mellem kl. 03 og 05		20 minutter. Hver 2. dag mellem kl. 03 og 05	
Fodervalsning	2 timer om ugen		2 timer om ugen	
Foderblanding	½ time hver morgen		½ time hver morgen	
Levering af foder	½ time tre gange om måneden		½ time tre gange om måneden	
Husdyrgødningstransporter	8 dage	Forår	8 dage	Forår
Ensilering af majs	To døgn	september	To døgn	september
Ensilering af græs	6 timer	5 gange/år	6 timer	5 gange/år
Strømaskine	½ time, 3 gange/uge		½ time, 3 gange/uge	
Halmkørsel fra eget lager	6 gange om måneden		6 gange om måneden	
Afhentning af døde dyr	En gang om ugen		En gang om ugen	
Afhentning af levende dyr til slagtning	En gang hver 3. Uge		En gang hver 3. uge	
Gyllepumpning	4 timer en gang om måneden		4 timer en gang om måneden	

Figur 7. Forventende støjkloder.

Figur 8. Støjildernes placering på husdyrbruget.

Med denne ansøgning til tillæg til miljøgodkendelsen, forventes der ikke at komme yderligere støjkilder på husdyrbruget.
Samlet vurderes det at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige støjgener for de omkringboende.

5.2 Lys

Der vil være belysning i staldene i aften- og nattetimerne, af hensyn til sikker ko- og mandskabstrafik.

Udendørs belysning knytter sig til stuehus og staldgavlene, hvor der er indkørselsforhold, som kun er tændt efter behov. Ved maskinhus og blandeplads er der sensorstyret belysning. Området er afskærmet bag bygninger i forhold til naboer.

Figur 9. Lyskildernes placering på husdyrbruget.

Med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen ændres der ikke på ejendommens lysforhold.

5.3 Støv

Husdyrbrugets støvende aktiviteter forekommer i forbindelse med foderhåndtering, strøning af halm og transporter på ejendommen. Håndtering af foder sker i forbindelse med ensilagepladserne som er på støbt grund. Dette reducerer støvgenerne.

Med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen forventes der ikke yderligere støvgener, da hesteboksene er placeret indenfor og ikke vil medføre yderligere støvgener.

5.4 Rystelser

Der forekommer ingen kendte aktiviteter på ejendommen der kan medføre rystelser, der generer omgivelser af væsentlig grad.

5.5 Skadedyr

Rotter bekæmpes gennem kommunal ordning. Der anmeldes ved observation af rotter.

Fluer bekæmpes ved kemisk bekæmpelse mod flueæg, ved vanding i kanten af dybstrøelsesarealerne

5.6 Transporter

Antallet af transporter til- og fra Ronæsvej 21 forventes at ikke at stige væsentligt, i forbindelse med hesteholdet.

Tabel 3. Oversigt over estimerede antal transporter i både nudrift og ansøgt drift.

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode (ca.)	
	Nudrift	Ansøgt	Tidspunkt på døgn	Hyppighed/periode
Traktor				
Hjembringelse af ensilage og korn (20 t/vogn)	386	386	Dagtimerne	I sæson omkring efterår
Udbringning af gylle, 25 t/læs	343	343	Dagtimerne	Februar-maj og august-september
Udbringning af dybstrøelse, 10 t/læs	20	40	Dagtimerne	Februar-maj og august-september
Flyt af dyr	6	6	Dagtimerne	Hver anden måned
Halm	72	72	Dagtimerne	I sæson omkring sommer/efterår
Lastbil/bil				
Levering af foder	36	36	Dagtimerne	Ca. hver anden uge
Diverse, døde dyr, råvarer, sække løsvare mv, affald	52	52	Dagtimerne	ugentligt
Afhentning af levende dyr	17	17	Dagtimerne	Ca. en gang i måneden
Mælkeafhentning	182	182	01-24	Hele året
Salg af føl	0	2	Dagtimer	2 gange om året
I alt	Ca. 1.114	Ca. 1.136		

Mælkeafhentning forekommer hver anden dag.

Transport med løsvare, sækkevare og foderprodukter, vurderes at være uændret.

Den ansøgte produktion vurderes ikke at give anledning til en væsentlig stigning i transporterne med halm, døde dyr.

Antallet af transporter vedrørende grovfoder og ensilage, vurderes at stige forholdsvist i forholde til forøgelsen af dyreenheder.

Med udgangspunkt i det nuværende dyrehold produceres i alt ca. 8.881 tons gylle og 406 tons dybstrøelse.

Udbringning af gylle sker med vogn á 25 t/læs. Udbringning af dybstrøelse sker med vogn á 10 t/læs.

Overvejelser vedr. udbringning:

Gylleudbringning søges planlagt til at være så effektiv som mulig.

Der planlægges efter at det udbringes under mest mulig hensyntagen til området. Normalt udbringes mandag-fredag kl. 7-20.

Der vil være fokus på at holde vejene rene så vidt det er muligt.

Som følge af hesteholdet forventes antallet af transporter at stige med maksimalt 4 transporter om året, som følge af den ekstra dybstrøelse og ved et salg af 2 føl om året. Stigningen i antallet af transporter med husgødning skyldes derudover en ændring i normtallene for hvor meget dybstrøelse der produceres.

Samlet vurderes det at det øgede antal transporter til og fra husdyrbruget ikke vil medføre nogen væsentlige gener for de nærmeste naboer, da der er tale om en lille stigning i antallet af transporter.

6 Reststoffer, affald og naturressourcer

6.1 Affald

Affald opbevares sikkert og forsvarligt i container, så der ikke kan ske spild eller tab, der kan skade miljø og omgivelser.

Fast affald som papir, pap og plast opsamlet i container og afhentes efter aftale af vognmands-firma.

Der vil blive opbevaret en begrænset mængde medicin og rester i kontor, som enten returneres via dyrlæge eller bortskaffes på genbrugsplads.

Lysstofrør afhændes til kommunens genbrugsplads.

Eventuelt oplag af jern og metal afhentes af skrothandler.

Tabel 4. Forventede affalds mængder.

Affaldsfraktion	Mængde /år	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir Pap Plast	2-5 t	Container til affald i forhal.	Vognmand Anders Sørensen Afhentes 1 gang mdr.
Lysstofrør	0-50 kg	I forhal	Kommunal genbrugsplads
Spraydåser	0-5 kg	I beholder /kemirum	Kommunal genbrugsplads
Medicin og kemi	0-50 kg	Beholder / kemirum på Ronæsvej	Kommunal genbrugsplads
Jern og metal	Afhængigt af projekter	Betonplads på Midtvejen 8	Skrothandler efter bestilling

Som følge af hesteholdet forventes der ikke at blive produceret mere affald på husdyrbruget.

6.2 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA et døgn efter anmeldelse i henhold til gældende regler.

Opbevaringen af døde dyr sker på fast plads med overdækning jf. bestemmelserne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Der forventes ikke at komme flere døde dyr på husdyrbruget som følge af denne ansøgning.

6.3 Spildevand og regnvand

Overfladevand fra ejendommens tage bortledes via kloak.

Overfladevand fra husdyrbrugets befæstede ensilagepladser ledes til gyllebeholder.

Vask af maskiner sker ved ensilagepladsen. Vaskevand løber til gyllebeholder.

Tabel 5. Forventet spildevandsproduktion.

Spildevand	Nudrift Mængde m ³ /år	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
Rengøringsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, malkemaskiner, foderrekvisitter, o.l.	Jf. håndbog i kvæg- hold 2014 udgør vaskevandet fra malkekvægsbesætninger	Jf. håndbog i kvæg- hold 2014 udgør vaskevandet fra malkekvægsbesætninger	Gyllebeholder. Rengøringsvand fra stalde og malkeanlæg indgår som en del af gødningsproduktionen i

Spildevand	Nudrift Mængde m ³ /år	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
	ca. 15 % af det samlede vandforbrug. Dette er svarende til ca. 1500	ca. 15 % af det samlede vandforbrug. Dette er svarende til ca. 1500	normtal for husdyrgødning.
Vand fra plansilo	980	980	Løber til gyllebeholder
Tagvand og vand fra befæstede arealer uden risiko for spild af olie og husdyrgødning	4254	4254	Løber til kloak
Vand fra vaskeplads med risiko for spild af olie og pesticidrester			På ensilageplads med afløb til gyllebeholder

Med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse, forventes der ikke at komme yderligere spildevand til ejendommen.

6.4 Olie- og kemikalier

Kemikalier opbevares aflåst i fryser i gammel staldbygning. Der er støbt gulv, så der ikke kan ske spild til miljø.

Tomme kemikaliedunke opbevares i sække ved kemirummet og afhændes til genbrugsstation. Diesel opbevares i godkendt tank på 2.500 l fra 2005 og står i maskinhus.

Evt. oplag af spildolie opbevares i tromler, som står i spildbakker, der kan rumme indholdet svarende til tøndemes volumen. Evt. lækage på tønden opsamles derfor i spillbakke. Afhændes til genbrugsplads.

Der forventes ikke at komme mere olie og kemikalier på husdyrbruget som følge af denne ansøgning til tillæg til miljøgodkendelsen.

6.5 Energiforbrug

Husdyrbrugets energikrævende processer er staldbelysning, malkning, mælkekøling, cirkulation og pumper til husdyrgødning og generelle maskinarbejder.

Der er estimeret et årligt energiforbrug på ca. 200.000 kWh.

Den løbende udvikling af installationer, pumper og udstyr sker også med henblik på energireduktion. Når bygningernes inventar og installationer løbende bliver udskiftet, vil det, vil de erstattede produkter typisk have en højere energieffektivitet end det gamle. Udskiftningen af bedriftens installationer sker i takt med at de eksisterende installationer går i stykker eller trænger til udskiftning. Det faktiske energiforbrug forventes at være lavere end estimeret.

Energiforbruget forventes ikke at stige som følge af hesteholdet.

6.5.1 Energibesparende foranstaltninger

Af energibesparende foranstaltninger er der følgende:

- Mælken nedkøles gennem et energibesparende jordvarmeanlæg og varmen derfra genanvendes til opvarmning af vandet på bedriften og vask af malkeområdet.

- Generet prioriteres der i energieffektive løsninger, men henblik på reduktion af energiforbrug og økonomiske besparelser
- De generelle maskinarbejder tilrettelægges, så arbejdet kan afvikles så effektivt og hurtigt som muligt, med henblik på besparelse af diesel.

6.6 Vandforbrug

Husdyrbrugets nuværende vandforbrug er leveres af nærmeste vandværk. (Marstal vandværk). Estimeret forbrug er opgjort jf. Jf. håndbog i kvæghold 2014.

	Nudrift	Ansøgt
Drikkevand inkl. vandspild	8.856	8.856
Rengøring af stal	804	804
Rengøring af malkeanlæg	384	384
I alt	10.044	10.044

De primære vandforbrugende aktiviteter kommer fra drikkevand til dyrene, samt vaskevand til malkeområde, malkeanlæg, stal og pladser.

Samlet estimeres ejendommens fremtidige vandforbruget at være ca. 10.000 m³/år.

Hesteholdet forventes ikke at medføre at vandforbruget stiger på husdyrbruget.

6.6.1 Vandbesparende foranstaltninger

Af vandbesparende foranstaltninger er der følgende:

- Der er løbende fokus på at de ikke bruges mere vand end nødvendigt.
- Vandinstallationer, vandkar m.v. tilses dagligt for lækager og utætheder, med henblik på hurtig løsning.
- Vask af malkeområdet tilrettelægges så effektivt som muligt.

7 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

7.1 Ammoniakemission

Efter Miljøstyrelsens vejledning er der foretaget beregninger af den bedste tilgængelige teknik - BAT (Best Available Techniques) for ammoniakemissionen i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Som det ses i figur 10 er husdyrbrugets samlede ammoniakemission udgør 3.874 kg NH₃-N/år, mens BAT kravet er 3.874 kg NH₃-N/år. Husdyrbruget overholder BAT-kravet med 0 kg NH₃-N/år.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Totalt
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3377	496	3874
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3377	496	3874
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 10. BAT beregning fra husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 239 847.

Husdyrbrugets BAT-krav er overholdt uden at der gøres brug af nogen ammoniakreducerende virkemidler, som findes på Miljøstyrelsens teknologiliste, som et ammoniakreducerende virkemiddel.

7.2 Management og egenkontrol

Management på husdyrbruget handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management. I henhold til EU's BREF-notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Føre journal over vand- og energiforbrug, og mængde af husdyrfoder.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild.
- Lave markgødningsplan

Husdyrgødningen opbevares forsvarligt i lukkede og tætte beholdere. Der føres jævnligt tilsyn med flydelaget, hvortil der føres logbog, og ved tømning sikres det at gyllebeholderen forsat er i fin stand.

Produktionen efterfølger kommunale regler for håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Der sikres en optimal drift af ejendommen ved:

- Foder tilpasses løbende.
- Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.
- Der foretages løbende service på foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.
- Alle aktiviteter planlægges grundigt.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.

Med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen foreslås der ikke nogen egenkontrols vilkår.

8 Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø og natur

I dette afsnit redegøres for projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Emissionerne fra anlægget vurderes i forhold til valgte placering af husdyrproduktionen og der redegøres for hvilke foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

8.1 Begrænsning af ammoniakemission

I lovgivningen er der faste krav som sikrer at husdyrbruget lever op til de bedste tilgængelige teknologier, for at begrænse husdyrbrugets ammoniakudledning. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses. Husdyrbrugets eksisterende staldsystemer er primært dybstrøelse og spaltegulv med ringkanal eller med linespil. Til dybstrøelsesstalde er der ingen godkendte teknologier, der kan implementeres for yderligere reduktion af ammoniak, hvorfor de må betragtes at leve op til BAT.

Der er generel fokus på at holde de omkringliggende arealer og transportveje renholdt for foder og maddingsrester, hvilket nedbringer pletvise klatter af materialer, der potentielt kan betragtes som kilde til ammoniak- og lugtfordampning. Desuden tilstræbes det at have et tørt overfladeareal på husdyrbrugets dybstrøelsesarealer, hvilket holder på fugten og reducerer fordampningen. Gennem godt management, bestræber ansøger sig på at nedbringe den samlede ammoniakemission.

Hesteholdet går i dybstrøelsesstalde som vurderes at være et BAT-gulv og der kan i forbindelse med denne ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen ikke gøres mere, da ejendommen lever op til BAT-kravet.

8.2 Befolkningen eller menneskers sundhed

Med ansøgers kendskab til husdyrbruget vil den ansøgte beliggenhed ikke have en væsentlig direkte eller indirekte virkning på befolkningen eller menneskers sundhed.

I lovgivningen er der fastsat krav, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige (BAT) for at begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbruget. BAT-kravet der stilles til husdyrbruget, medvirker til at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås.

Lugtgeneniveauerne til nabobeboelser beskrevet i ovenstående afsnit om Lugtemission er overholdt.

I forhold til det aktuelle husdyrbrug er der ingen særlige beliggenhedsmæssige forhold i nærheden af institutioner eller sygehuse der betyder, at der bør udvises større forsigtighed.

8.3 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

På grund af bygningernes placering i tilknytning til eksisterende byggeri, vurderer ansøger at det eksisterende husdyranlæg ikke skæmmer landskabsoplevelsen. Det nye byggeri, vil dog kunne registreres på afstand og fra de nærmeste naboer omkring husdyrbruget. Der er dog eksisterende bygninger, mod vest og nord, som delvist kommer til at afskærme nybyggeriet i landskabet.

Ifølge kommuneplanen er der ikke udpeget værdifulde kulturmiljøer eller landskaber på det fremtidige husdyranlægs placering.

Ejendommen er beliggende i et let kopieret landskab. Terrænet stiger jævnt hele vejen syd om ejendommen og kysten.

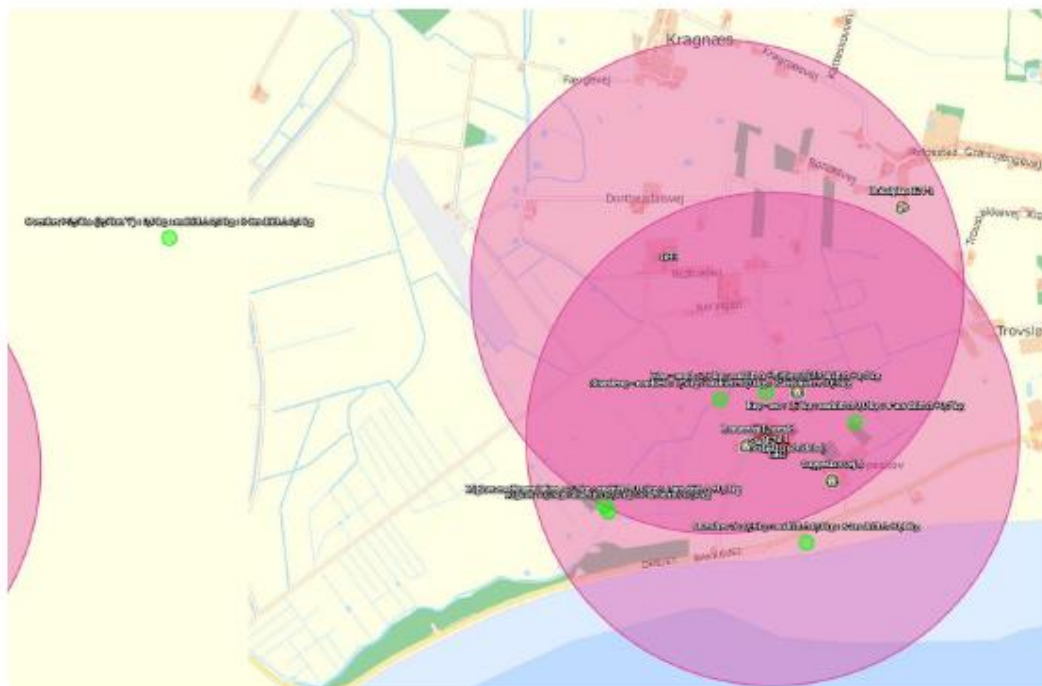
Det samlede indtryk af landskabet er at der er tale om et landbrugsområde, der fremtræder intakt

Inden for en radius af ca. 1 km fra ejendommen er der observeret Stor vandsalamander, springfrø, markfirben og skovfirben som alle er optaget på habitatdirektivets bilag IV, jf. figur 5. Der er ikke kendskab til at bilag IV-arterne er i nærheden af staldene. De er blevet registreret i de omkringliggende §3-beskyttede naturtyper.

En række af flagermusarterne er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Der er ikke kendskab til deres tilstedeværelse, eller andre forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning. Skulle der leve arter i nærområdet, er udvidelsens placering på intensivt dyrket mark typisk ikke levesteder for bl.a. padder og markfirben. Samlet vurderes det ansøgte husdyranlæg ikke at have negativ indflydelse på nogen bilag IV-arter.

8.4 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Nedenstående kortudsnit viser en illustration af husdyrtrykket i området omkring Ronæsvej 21.

Figur 11. Oversigtskort med øvrige husdyrbrug i nærområdet omkring Ronæsvej 21.

Figur 11 er udarbejdet på basis af de tilgængelige oplysninger om husdyrgodkendte ejendomme der findes via husdyrgodkendelse.dk.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er visse usikkerheder vedrørende disse data idet det ikke med sikkerhed er så stort et dyrehold som forventet (hvis godkendelserne ikke er udnyttet). Således kan den løbende strukturtilpasning i landbruget (afvikling/udvikling i husdyrholdet) være usikkert oplyst.

Som det ses i afsnit vedrørende ammoniakafsætningen til kategori 1 og 2 naturtypeme indenfor rammene af hvad der udstukket som det acceptable i husdyrloven med hensyn til ammoniakafsætningen til naturområderne.

Til kategori 1 og 2 naturtypeme skal der vurderes på totaldepositionen til naturområderne. Som det kan ses i ovennævnte afsnit, er den højeste belastningen 0,2 kg N/ha/år til kategori 1, hvormed grænseværdierne i henhold til husdyrloven ikke er overskredet. Der ikke en merdeposition på over et 1 kg /ha /år til de relevante kategori 3 arealer. Grænseværdien i henhold til husdyrloven er således ikke overskredet.

Med baggrund i bl.a. oplysninger fra husdyrgodkendelse.dk vurderes det, at husdyranlægget alene eller sammen med bidrag fra andre kendte ammoniakudviklinger – vil øge den samlede luftbårne kvælstofbelastning i området. Stigningen ammoniakemissionen er i acceptabelt omfang, som ikke vil medføre en væsentlig tilstandsændring i de nærvæd liggende naturområder.

8.5 Lugtgener for omboende

Som det kan ses i afsnit vedrørende lugtgenekriterierne, er lugt overholdt til de tre bebyggelsestyper som er defineret i husdyrloven. Eftersom der er tale om et kvægbrug med et mindre hestehold hvor hovedparten af staldene er med naturlig ventilation er det vanskeligt at implementere en teknologi som vil kunne begrænse lugtemissionen eftersom luften ikke bliver samlet. Ansøger sørger dog for at begrænse lugtemissionen ved at have hyppig rengøring af de områder hvor det er nødvendigt.

Det vurderes at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og ændringen. Det må dog forventes, at beboelser indenfor 387 m fra husdyranlægget kan opleve lugt fra husdyrbruget, men ikke i en grad som vurderes som generende.

8.6 Støjgener

De væsentligste støjkloder er vurderet til at være støj fra landbrugsmaskiner og støj fra malkeanlæg.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner, vil der dagligt forekomme kørsel ved fodertilberedning. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning (efterår/forår) og markarbejde.

Støj søges dæmpet ved valg af støjsvag teknologi samt afskærmning, og al unødigt tomgangskørsel søges undgået. Herudover er der ingen støj om natten fra ventilationsanlæg m.m.

Det daglige støjniveau vurderes som lavt og pga. afstand til nærmeste nabo og ensilagepladsen, hvor meget af støjen kommer fra, er afskærmet af kostalden og maskinhuset. Det ansøgte hestehold forventes ikke at bidrage til væsentligt øgede støjgener.

8.7 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Generelt vurderes det at husdyrbruget ikke bidrager til risiko for negativ påvirkning af jordarealer og jordbund.

Produktion af dyr holder sig inden for de ansøgte rammer hvilket sikrer at dyrene ikke går på steder, der ikke er godkendt til formålet. Opbevaring af husdyrgødningen sker efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens forskrifter, hvilket sikrer at der ikke slipper evt. husdyrgødning eller ensilage-saft ud på arealer, hvor det ikke kan opsamles eller optages af planter. Selve udbringningen sker efter gældende regler på området, så næringsstofferne ikke går tabt til miljøet.

Al flydende husdyrgødning og ensilagesaft bliver ledt til gyllebeholdere, så alle næringsstoffer opsamles og genanvendes i markbruget.

Gyllebeholderne er tilmeldt 10-årig beholderkontrol, som sikrer at de er i god funktionel stand. Hele husdyrbruget er omgivet af landbrugsjord. Ved eventuelt uheld eller spild af husdyrgødning kan gylle opsamles på mark, og optages af efterfølgende afgrøder.

Tagvandet fra husdyrbrugets bygninger betragtes som rent og bortledes via kloak.

Hesteholdet forventes ikke at medføre øget påvirkning af jordarealer og jordbund, selvom hestene er ude på folde. Foldene er af sådan en størrelse, at der er et vedvarende plantedække til at opsamle næringsstofferne.

8.8 Påvirkning af klima og sårbarhed overfor klimaændringer

Det specifikke landbrug vurderes ikke relevant i større klimamæssigt perspektiv. Branchen som helhed reguleres af øvrig lovgivning, der sikrer at landbruget, samt den enkelte bedrift lever op til gældende krav og teknologier. I lovgivningen er der fastsat krav, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige (BAT) for at begrænse ammoniakemission og øvrige CO₂-ækvivalente gasser fra husdyrbruget.

9 Alternative løsninger

Nul-alternativet til denne ansøgning er 4 af hesteboksene fjernes og dermed og at nogen af hestene skal sælges, og de resterende 2 hestebokse vil så blive anmeldt til Ærø Kommune via anmeldeordningen til hobbydyrehold.

Da hesteboksene er opført i en eksisterende bygning, er der ikke vurderet på alternative placeringer, da det ville medføre at der skulle opføres en helt ny bygning på ejendommen.

10 Mangler og usikkerhed

Det er generelt vurderet at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet med afsæt i et tilstrækkeligt datagrundlag.

Der er ikke identificeret områder, hvor yderligere dataindsamling kunne have påvirket eller ændret på miljøkonsekvensrapportens konklusioner.

Landbruget som erhverv er reguleret af omfattende miljømæssig lovgivning, der udover miljøgodkendelsens indhold, sikrer natur, og miljø i tilstrækkeligt omfang.

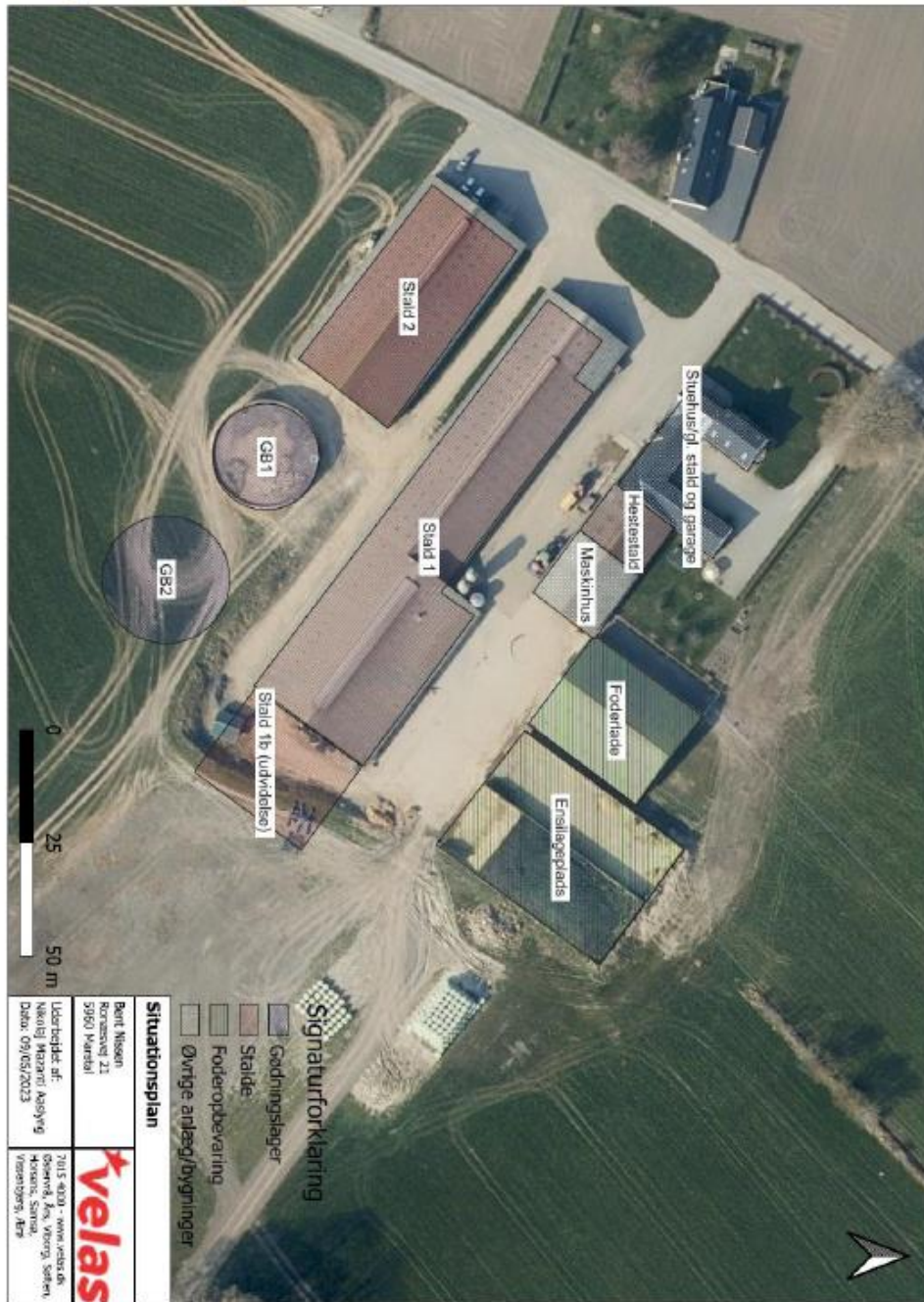
11 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

12 Oplysninger om konsulenten

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Nikolaj Mazanti Aaslyng (cand.scient. i husdyrvidenskab), Miljørådgiver hos Velas.

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Produktionsarealer

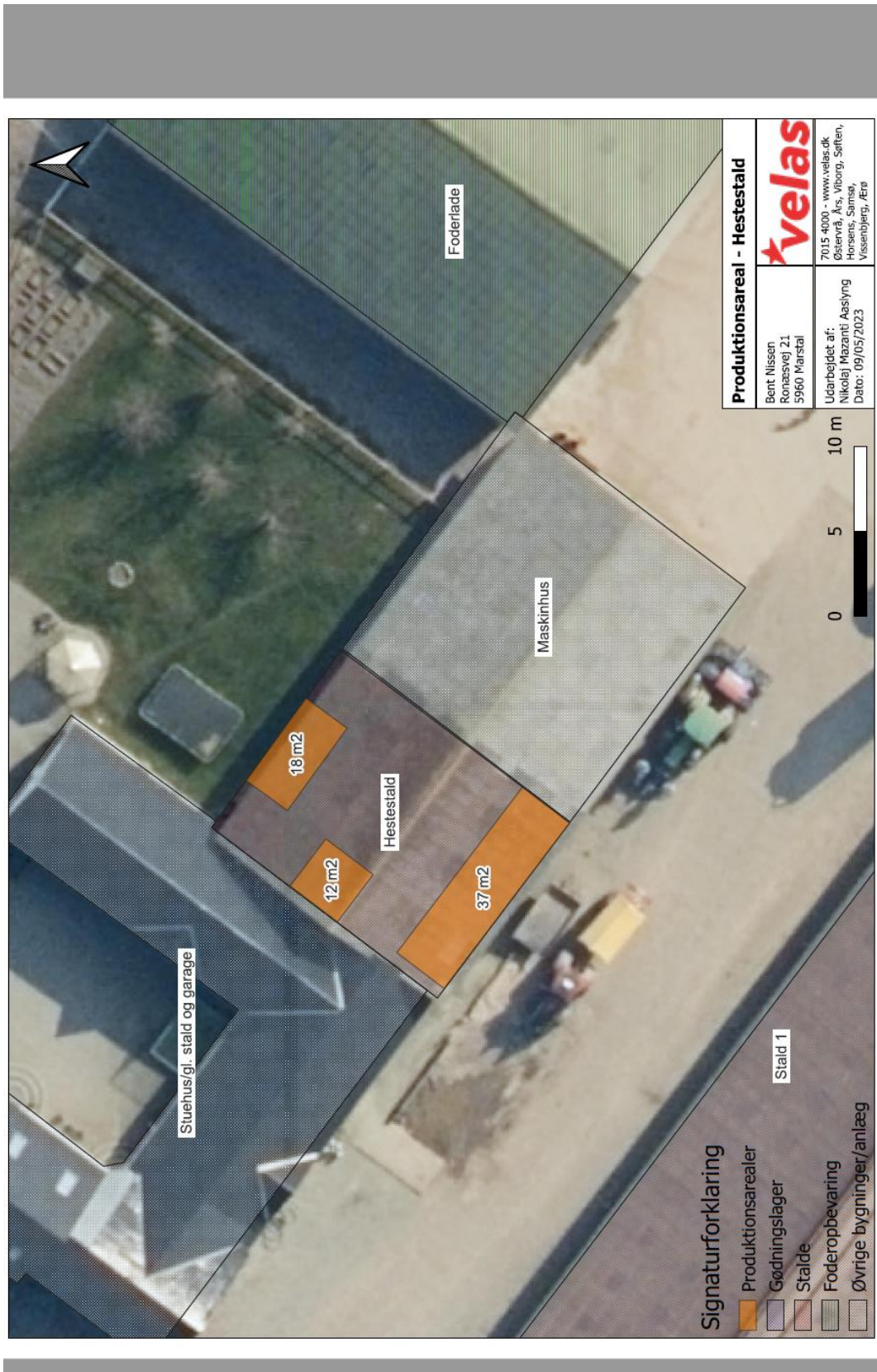
Bilag 2a: Kostalde

Bilag 2b: Hestestald

Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger

Bilag 3: Samlet liste over gældende vilkår for husdyrbruget

Placering af nyt produktionsareal

1. Der må indrettes hestebokse i maskinhallen placeret som vist på bilag 2 svarende til 67 m² produktionsareal

Produktionsstørrelse og staldindretning

2. Der må etableres et staldanlæg med et samlet produktionsareal på 3.091 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

Stald	Dyretype	Totalt areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
1.	Flexgruppe: Alle kvæg	2.516	44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		44	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		452	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
	Flexgruppe: Alle kvæg		1.184	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
	Flexgruppe: Alle kvæg		112	Dybstrøelse
2	Flexgruppe: Alle kvæg	1.179	108	Dybstrøelse
	Flexgruppe: Alle kvæg		412	Sengestald med fast gulv
1b	Flexgruppe: Alle kvæg	668	668	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
Hestestald	Heste, får og Geder	67	67	Dybstrøelse
TOTAL		4.430	3.091	

3. Der skal ved nedvaskning af hestebokse være en vogn med pumpe til rådighed, som kan anvendes til at opsuge eventuelt overløb fra hesteboksene.

Gældende Vilkår fra godkendelse meddelt 7. november 2022

Husdyrbrugets byggeri

1. Der må etableres en bygning 1b og en gyllebeholder, der skal placeres, som vist på bilag 2 (henviser til bilag i godkendelse fra 7. november 2022), og med følgende dimensioner:

Bygning	Grundplan / Kapacitet	Højde og taghældning
Stald 1b	668 m ²	Længde: 23 meter Bredde: 29 meter Taghældning: 24° Kiphøjde: 8 meter
Gyllebeholder	2.500m ³	Overfladeareal: 627m ² Diameter: 28,5m Højde: 3 m over terræn

2. Der skal senest 1 måned før igangsætning af byggeri sendes en redegørelse til Svendborg Kommune om, at afstandskravet til dræn er overholdt.

Landskabelige hensyn

3. Nyt byggeri skal etableres i samme eller tilsvarende materialer og farver som de eksisterende driftsbygninger, det vil sige:
 - Gyllebeholder etableres i grå betonelementer
 - Staldbygning etableres i grå strandstenselementer eller beton og røde trapezplader i gavl.

Rengøring

5. Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Støj

6. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

7. Den støjende del på traktoren skal afskærmes, når der pumpes gylle fra stald 2 til beholder, og afskærmningen skal opfylde følgende krav:
 - Placering må være højst én meter fra kilden.
 - Mindst ½ meter højere og bredere end kilden.
 - Materialet skal være støjdæmpende med en tyngde på mindst 10 kg/m².

Vilkåret kan bortfalde, hvis aktiviteten drives af en eldrevet pumpe.

8. Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
9. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
10. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse

om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer

Støv

11. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
12. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

13. Udendørs lyskilder ved staldbygningernes nordvestlige gavle skal indrettes så lyskeglen er nedadrettet.
14. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
15. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr og fluer

16. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.
17. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier

18. Indretning af tanke og tankplads skal følge Ærø Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 4 (henviser til bilag i godkendelse fra 7. november 2022).
19. Ved ændringer eller nyetablering af tanke og tankpladser skal Ærø kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.
20. Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieolieholdige produkter skal:
 - opbevares i et kar/beholder med minimum 15 cm opkant.
 - være overdækket
 - placeres på belægning, der er vanskelig gennemtrængelig for olie og uden afløb.

21. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
22. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Spildevand

23. Al vask af maskiner, redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Energi- og ressourceforbrug

24. Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år, og skal kunne vises ved tilsyn.

Affald

25. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Uheld

26. Der skal foreligge en beredskabsplan for håndtering af uheld på husdyrbruget. Placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig for husdyrbrugets ansatte.
27. Beredskabsplanen og placeringen af denne skal være kendt af husdyrbrugets ansatte
28. Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt, og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.